

Η ΕΥΤΕΡΗΝ,

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΜΕ

Φυλλιδ. 48.

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΑΣ.

Τόμος Β'.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, ΤΗΝ 15 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1849.

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ.

Ὅσοι τῶν ΚΚ. συνδρομητῶν μας ἀνανεώσωσι τὴν συνδρομὴν των εἰς τὴν Εὐτέρην καὶ τὸ Παράρτημα καὶ προπληρώσωσιν αὐτήν, θέλουσι λάβει παρὰ τῆς Διευθύνσεως ΔΩΡΕΑΝ τοὺς δύο τελευταίους τόμους τοῦ Πικουίλου Ἀλλιάγα, συνισταμένους εἰς 10 περίπου τυπογραφικὰ φύλλα. Ἡ προπληρωμὴ τῆς συνδρομῆς εἶναι ὁ ἀνυπερέβλητος ὅρος τῆς ΔΩΡΕΑΝ ἀποστολῆς ταύτης τῶν τελευταίων φύλλων τοῦ ὠραίου μυθιστορήματος ὁ Πικουίλος Ἀλλιάγας.

Τὸ παράρτημα τοῦ τρίτου ἔτους τῆς Εὐτέρης θέλει περιέχει τὸ ὠραιότερον τῶν μυθιστορημάτων τοῦ Ἀλεξ. Δουμᾶ ἐπιγραφόμενον ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΣΩΜΑΤΟΦΥΛΑΚΕΣ. (LES TROIS MOUSQUETAIRES).

ΤΡΕΙΣ ΒΑΣΙΛΙΣΣΑΙ.

(Συνέχεια. Ἰδὲ φυλλάδιον 47.)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΩΔΕΚΑΤΟΝ.

Α.

Τρεῖς μῆνας καὶ ἐπέκεινα, ἡ Ιωάννα εὕρισκετο μόνη εἰς τὴν φυλακὴν, καὶ οὔτε ἡ ὀμαλότης τοῦ χαρακτήρος της, οὔτε ἡ γαλήνη τοῦ βλέμματός της μετεβλήθησαν ποσῶς. Καὶ ἡ ὑγεία της αὐτῆ, ὄχι μόνον δὲν προσεβλήθη τὸ πρακτικόν, ἀλλὰ καὶ ἐπαισθητῶς ἐβεβλιώθη. Καὶ μολταῦτα, εἰς τὸ διάστημα τοῦτο, ἡ φυσικὴ της κατάστασις ὑπέστη ἀξιοσημείωπον μεταβολὴν. Ὅταν ἐμβῆκεν εἰς τὴν φυλακὴν, μόλις ἐφαίνετο ὅτι εἶχε τὴν ἀληθινὴν τῆς ἡλικίαν, ἀν καὶ δὲν ἦτον ἀκόμη δεκαεπτὰ ἔτων ἐντὸς ὀλίγων ἐβδομάδων ὅμως, τὸ ἐξωτερικόν της ἐφάνερον τὴν ἡλικίαν τῆς ὀριμότητος. Ἀλλ' ἡ σοβαρότης τῆς μορφῆς καὶ τῶν τρόπων της δὲν εἶχε τι τραχὺ καὶ ἀντιπαθητικόν ἀπ' ἐναντίας, γλυκεῖαν καὶ ἑλκυστικὴν χάριν. Τὸ γαλακτερόν χρῶμά της ἦτον τόσον διαφανές, ὥστε εὐκόλως ἠριθμοῦντο αἱ

κρῆναί φλέβες της. Ὅ,τι δὲ ἰδίως ἀπετέλει ἀγγε-
λικὸν ἀληθῶς τὸ πρόσωπόν της, ἦτον ἡ ἀντανεκλω-
μένη ἐπ' αὐτοῦ ἐντελής τῆς ψυχῆς αὐτῆς καθαρότης.
Ἄνθρω καθολικὸς, τὴν ἐπίμονον ταυτην διαμαρτυρο-
μένην βλέπων, θὰ ἐνόμιζεν ὅτι ἐβλεπεν ἅγιαν.

Εἶπαμεν ἀνωτέρω ὅτι ὁ δεσμοφύλαξ εἶχε πολλὴν
πρὸς αὐτὴν ἀφοσίωσιν. Μίαν τῶν ἡμερῶν, ὁ ἄνθρω-
πος οὗτος, ἐμβὰς αἰφνιδίως, ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας
της, καὶ τῆς εἶπεν ὅτι, μετὰ πολλοὺς ἐσωτερικοὺς
ἀγῶνας καὶ δισταγμοὺς, ἀπεφάσισε νὰ τὴν ἐλευ-
θερώσῃ· καὶ ὅτι ἤθελε νὰ τὴν ἐβγάλῃ τὴν νύκτα
ἐκείνην, ὄχι μόνον ἀπὸ τὴν φυλακὴν, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ
τὸν Πύργον αὐτὸν τοῦ Δονδίνου. Ταῦτα ἀκούσασα
ἡ Ἰωάννα, ἠπόρησε μὲν, καὶ ἐξέφρασε μεγίστην πρὸς
τὸν δεσμοφύλακα εὐγνωμοσύνην, ἀλλὰ τὴν πρότασιν
του δὲν ἐδέχθη.

— Φίλε, τοῦ εἶπεν, ἀν δεχθῶ τὴν γενναίαν
προσφορὰν σου, ὄχι μόνον παραβαίνω τὸ χρέος μου,
ἀλλὰ καὶ σὲ τὸν ἴδιον ἐκθέτω ἀνωφελῶς εἰς κίνδυ-
νον. Καὶ ὅταν ἐβῶ ἀπεδῶ, ποῦ θὰ πηγαίνω; τί
θὰ κάμω; . . . Ὄχι, φίλε, ὄχι, δὲν ἠμπορῶ οὔτε
στιγμὴν νὰ παραδεχθῶ τοιαύτην πρότασιν. Καὶ τὴν
θύραν ταύτην ἀν μοῦ ἀνοίξουν, δὲν θὰ θελήσω νὰ
ἐξέλθω, εἰμὴ μὲ σκοπὸν νὰ πηγαίνω νὰ εὔρω τὴν
βασιλισσαν, καὶ νὰ τὴν ἐξορκίσω νὰ ἐπιταχύνη τὴν
δίκην μου καὶ τὴν καταδίκην μου. Τοιαύτη; μόνον
εὐνοίας εἶμαι ἀξία· τοιαύτην μόνον ἐπιθυμῶ.

— Πολὺ καλὰ, κυρία μου, εἶπε, λυπηρῶς ἀπα-
τηθεὶς εἰς τὰς προσδοκίας του, ὁ δεσμοφύλαξ. Ἐπειδὴ
ὅμως δὲν ἠμπορῶ νὰ σ' ἐλευθερώσω, παραιτῶ καὶ
ἐγὼ τὴν θέσιν μου.

— Μὴ τὸ κάμης, σὲ παρακαλῶ, ἀπεκρίθη ἡ
Ἰωάννα. Ὅ,τὸν μὲ βλάβῃς μεγάλως ἀν μὲ ἀφήσῃς εἰς
χεῖρας ἄλλου τινὸς ἀνθρώπου, ὀλιγώτερον πρὸς ἐμὲ
εὐνοϊκοῦ παρὰ σέ, ἀπὸ τὸν ὅποιον συμπαθείας μόνον
δείγματα ἔλαβα.

— Ἄ! φιλιτάτη κυρία μου, πολὺ κακώτροπος θὰ
ἦμην ἀν ἐφερόμην διαφορετικὰ.

— Ἡ φύσις σ' ἐπρόκρινε μὲ καρδίαν εὐαίσθητον
καὶ ἀγαθὴν, ἐπανάλαβε . . . Τώρα, ἐπειδὴ ἡ τύχη
μου θέλει . . . ἐπειδὴ θέλησις τοῦ Ὑψίστου εἶναι
νὰ μὲν φυλακισμένη, σου τὸ ζητῶ ὡς χάριν νὰ
μείνης δεσμοφύλαξ μου. Γλυκυτάτη εἶναι εἰς ἐμὲ ἡ
ιδέα ὅτι ἔχω φίλον πλησίον μου . . . Ναι, ἀγαθὴ
καὶ ἀξιότιμη φίλε μου, πρέπει καὶ οἱ δύο νὰ μεί-
νωμεν ὅπως εἴμεθα.

— Ἄς ἦναι, κυρία μου! ἡ θέλησις τοῦ Ὑψίστου, ἡ
θέλησις σου ἄς γείνη! εἶπε περίλυπος ὁ δεσμοφύλαξ.

Καὶ ἀνεχώρησε σφογγίζων τὰ βρέχοντα τοὺς
ὀφθαλμοὺς του δάκρυα.

Τὴν δὲ πρῶτην νουεμβρίου, ἦλθε καὶ τῆς εἶπεν
ὅτι μεθαύριον ἐμελλε νὰ ἐμφανισθῇ ἔμπροσθεν τῶν
δικαστῶν της, καὶ τὴν ἠρώτησεν ἀν, κατὰ τὴν περι-
στασιν ταύτην, εἶχεν ἀνάγκη ἀπ' αὐτὸν εἰς ὅ,τι
τυχὸν ἤθελε νὰ κάμῃ.

— Ὄχι, ἀπεκρίθη. Τὸ ἐγκλημὰ μου τὸ γνωρίζει
ὁ κόσμος· δὲν θὰ θελήσω ποσῶς νὰ τὸ κρύ-
ψω. Ἡ δικαιοσύνη ἄς τρέξῃ τὸν δρόμον της . . . Ὁ
σύζυγός μου θὰ δικασθῇ συγχρόνως μετ' ἐμοῦ;

— Ἀναμφιβόλως, κυρία μου.

— Ὅ,τὸν μοῦ συγχωρηθῇ νὰ ὁμιλήσω μετ' αὐτοῦ
πρότερον;

— Διποῦμαι κατάκαρδα, κυρία μου, ἀναγκαζό-
μενος νὰ σοῦ ἀποκριθῶ ὅτι τοιαύτη δὲν εἶναι τῆς
βασιλισσῆς ἡ θέλησις. Μόνον εἰς τὰς ἔδρας τῶν
ὑποδίκων θὰ ἰδῆς τὸν λόρδον Γουιλφόρδ.

— Χρεωστῶ νὰ συμμορφωθῶ ἀγογγύστως μὲ
τὰς ἀποφάσεις τῆς Αὐτῆς Μεγαλειότητος . . . Ἀγα-
πητὴ φίλε μου, ἄρες με τώρα, σὲ παρακαλῶ . . .
μυρία Ὀλιβεροὶ διαλογισμοὶ ἐπισωρεύονται εἰς τὸν
νοῦν μου . . . Ἐπεθύμουν νὰ μείνω μόνη.

Ἡ τρίτη νουεμβρίου, ἡμέρα καθ' ἣν ἡ Ἰωάννα
ἐμελλε νὰ δικασθῇ, καθὼς καὶ ὁ σύζυγός αὐτῆς καὶ
ὁ ἀρχιεπίσκοπος τοῦ Καντορβέρυ Κράμμερ, ἐφθασε
τέλος πάντων. Ἡ Ἰωάννα, προσερχομένη εἰς τὸ
δικαστήριον, ἐσυγκινήθη θιαίως ὅταν εἶδε τὸν λόρ-
δον Γουιλφόρδ Δῶδλεῦ, πρὸς τὸν ὅποιον ἀπεύθυνε
τρυφερὸν βλέμμα. Ἀλλὰ τὸ ἦσυχον, ἀτάραχον, καὶ
ἀγέρωχον μάλιστα τοῦ συζύγου της ἦθος κατέπαυσε
τὴν ταραχὴν ἣτις κατὰ πρῶτον τὴν ἐκυρίευσεν. Ὁ
Κράμμερ, καταδικασθεὶς ἤδη, εἶχεν ἐξέλθει ἀπὸ
τὴν αἴθουσαν. Καὶ αὐτῶν δὲ ἡ ἀπόφασις, ἐπειδὴ
ἄρνησις κῆμμία ἐκ μέρους των δὲν ἦτον δυνατὴ, δὲν
ἐβράδυνε ν' ἀναγνωσθῇ. Ἐνῶ ὅμως ἡ φρουρὰ ἠτοιμά-
ζετο νὰ τοὺς συνοδεύσῃ, ὁ Δῶδλεῦ, ὅστις εἶχε λάβει
νεωστὶ μουσικὴν διακοίνωσιν τοῦ δουκὸς τοῦ Σουφὸλκ,
εἶπε ταχέως εἰς τὸ αὐτίον τῆς Ἰωάννας τὰ ἑξῆς·

— Ἐχε θάρρος! τίποτε πλέον δὲν ἔχομεν νὰ φο-
βηθῶμεν. Ἐντὸς ὀλίγου, οἱ δικασταὶ μας θὰ λάβουν
τὴν θέσιν μας.

Ἡ Ἰωάννα τὸν ἐκύτταξεν ὀλίγας στιγμὰς σιω-
πῶσα. Δὲν ἐνόει τίποτε· καὶ τέλος πάντων τοῦ εἶπε·

— Νὰ σὲ ἰδῶ μόνον ἤθελα ὑπομένοντα ἀγογγύ-
στως τὴν τύχην σου, καὶ θὰ ἦμαι πολὺ ἀδιάφο-
ρος πρὸς τὴν ἐδικὴν μου. Ἄμποτε καὶ εἰς τὸν
τόπον τῆς καταδίκης νὰ συναναβῶμεν μὲ τὴν αὐτὴν
σταθερότητα.

— Ὅχι εἰς τὴν καταδίκην, ὦ Ἰωάννα, ἀλλ' εἰς
τὸν θρόνον θὰ συναναβῶμεν.

— Καὶ τί! ἀνέκραξε, κατακεραυνωθεῖσα διότι
τὸν ἐβλεπε πάλιν τρέφοντα τοιοῦτους σκοπούς.

Περισσότερον δὲν ἠδυνήθη νὰ εἰπῇ, διότι τὴν
στιγμὴν ταύτην, ἡ φρουρὰ της τὴν ἐχώρισεν ἀπ' αὐ-
τὸν, καὶ τὴν ἔφερεν εἰς τὴν φυλακὴν της.

Ἐκεῖ φθάσασα, ὥρας πολλὰς ἐξάλιζε τὸν νοῦν της
μὲ ἀνησύχους εἰκασίας ἐπὶ τῶν τελευταίων λόγων
τοῦ Γουιλφόρδ, ὅταν ὁ δεσμοφύλαξ αὐτῆς ἦλθε νὰ
τῆς ἀναγγεῖλῃ ὅτι ἐξοπίσω του ἤρχετο ὁ διοικητής.
Καὶ τῷ ὄντι, μετ' ὀλίγας στιγμὰς, ἐνεφανίσθη ὁ
κύριος Ἐρρίκος Βεδιγφίελδ, κρατῶν χαρτίον εἰς τὴν
χεῖρα.

— Ὑποθέτω, κύριε, ὅτι φέρεις τὴν ἀπόφασιν τοῦ
θανάτου μου, εἶπεν ἀπαθῶς πρὸς αὐτὸν ἡ Ἰωάννα.

— Ἐχω τὴν εὐχαρίστησιν, ἀπ' ἐναντίας, κυρία
μου, ἀπεκρίθη μὲ φιλοφρονέστατον ὕφος ὁ διοικητής,
νὰ σοῦ φέρω τὴν χάριν . . .

— Ὑπὸ τὸν ὄρον, ὑποθέτω, τοῦ νὰ γείνω καθο-
λικὴ, εἶπε περιφρονητικῶς ἡ Ἰωάννα.

— Ὑπὸ κἀνένα ἄλλον ὄρον, εἰμὴ νὰ ζήσῃς βίον
ἦσυχον καὶ μακρὰν τῆς πολιτικῆς.

Ἡ Ἰωάννα ἐδυσκολεύετο νὰ πιστεύσῃ ὅ, τι ἤκουε, καὶ τοσαύτη ἐκστασις ἐζωγραφεῖτο εἰς τοὺς ὀφθαλμούς της, ὥστε ὁ διοικητὴς ἐνόμισε καλὸν νὰ ἐπαλάβῃ τοὺς λόγους του.

— Καὶ ὁ σύζυγός μου; ἠρώτησε μετὰ σπουδῆς.

— Ἐλεύθερος ἐπίσης ὡς σὺ, κυρία μου, καὶ χωρὶς ἄλλην ὑποχρέωσιν. Ἔχετε τὴν ἀδειαν καὶ οἱ δύο ν' ἀφήσετε τὸν Πύργον ἕταν ἀγαπάτε. Τὴν στιγμὴν ταύτην μανθάνει καὶ ὁ λόρδος Γουλιφόρδ τὴν εὐμενῆ ἀπόφασιν τῆς Αὐτῆς Μεγαλειότητος, καὶ μετ' ὀλίγα λεπτὰ θὰ ἦναι πλησίον σου, κυρία μου.

Ταῦτα ἀκούσασα, ἀρῆκε μικρὰν κρυγὴν, καὶ ἔπεσον ἀναίσθητος εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ γέροντος ἱππότηου.

B.

Φθάσασα εἰς Σιών-Χάουζ, ἡ Ἰωάννα εὐρίσκειτο εἰς ἄκρον ἐξησθημένη. Τὰ παρελθόντα δεινὰ δὲν ἠδυνήθησαν τότε νὰ κλονήσουν τὴν σταθερότητά της· τῶρα ὁμως ἡ χαρὰ τὴν κατέβαλλεν. Εἶδος μέθης ἐφαίνετο προξενήσαν εἰς αὐτὴν ἠθικόν, οὕτως εἰπεῖν, ὕπνον, διὰ τοῦ ὁποίου ἡ ψυχὴ της ἀνεπαύετο ἀπὸ τοὺς προλαβόντας φρικτοὺς τιναγμούς. Ἀλλ' ἐν τὸς ὀλίγων ἡμερῶν, τὸ νεαρὸν τοῦτο φυτὸν, τὸ ὁποῖον σφοδρὸς χειμῶν ἐλύγισεν, ἀνωρθώθη. Μετὰ ταῦτα, ἀνησυχία εὐχάριστος ἤλθε καὶ ἔθελξε, καὶ ἀνύψωσε, τὰς ὥρας ὅλας τῆς ποτὲ βασιλείας· βαθὺ εὐεξίας αἶσθημα ἐφαίδρυνε τὰ πάντα εἰς τοὺς ὀφθαλμούς της. Ἀνάγκην δὲν εἶχε, διὰ τὴν ἐσωτερικὴν εὐτυχιάν της, τῶν ψευδῶν πομπῶν τῆς ὑπερτάτης ἐξουσίας· ἀνάγκην ἄλλην δὲν εἶχεν, εἰμὴ νὰ ζῇ ἀνέτως. Μετὰ τοσαύτας θλίψεις, ἡ ζωὴ εἶναι ἀπόλαυσις.

Ἀλλ' ἐντὸς ὀλίγου ἀνεκάλυψεν ὅτι ὁ σύζυγός της δὲν ἦτον ὡς αὐτὴ εὐτυχής. Τὸν ἔβλεπε περίλυπον, σιωπηλόν, καὶ πολὺ περισσότερον συνεσταλμένον πρὸς αὐτὴν παρ' ἄλλοτε. Κατ' ἀρχάς, ἀπέδωκε τὴν μεταβολὴν ταύτην εἰς τὴν ἀνατροπὴν τῆς προτέρας τῶν τύχης· ἀλλ' ἔπειτα, ἐνθυμήθη τοὺς διαφυγόντας τὸν Δῶδλεῦ κατὰ τὴν δικάσιμον ἡμέραν μυστηριώδεις λόγους, καὶ κατετρόμαξεν ἐκ νέου διὰ τὴν πιθανὴν ἐννοίαν αὐτῶν, καθ' ὅσον μάλιστα ὁ δούξ τοῦ Σουφὸλκ, καὶ ἄλλοι τινὲς ἀμνηστευθέντες λόρδοι, παρεκαλοῦντο νὰ ἐπισκέπτανται συχνάκις τὸ Σιών-Χάουζ, ἐρχόμενοι τὸ ἑσπέρας πολὺ ἀργά, καὶ ἀναχωροῦντες μετὰ τὸ μεσονύκτιον· καὶ ἦσαν ὅλοι τόσοι σκεπτικοὶ καὶ κατηρεῖς, ὡς ὁ Γουλιφόρδ ὁ ἴδιος.

Ἀπεφάσισε λοιπὸν νὰ προκαλέσῃ ὀριστικὴν περὶ τούτου ἐξήγησιν· καὶ, μίαν τῶν ἡμερῶν, ἐνῶ εἰσῆρχετο εἰς τὸ δωμάτιον αὐτῆς, συνωφρωμένον ἔχων τὸ μέτωπον παρὰ τὸ σῆνθεος, εἶπε πρὸς αὐτόν·

— Μετὰ τὴν ἀποφυλάξιόν μας, ἀγαπητὴ Δῶδλεῦ, παρατηρῶ εἰς σέ τὰ συμπεριλήματα ἀδικαίως αὐξάνουσης μελαγχολίας. Ἀποφεύγεις τὴν παρουσίαν μου, ἢ στανικῶς τὴν ὑποφέρεις; καὶ τὰ βλέμματά σου ἐπίσης ἀποφεύγουν τὰ βλέμματά μου, καὶ μόνον διὰ μονοσυλλάβων μου ἀποκρίνεσαι... Πῶς πρέπει νὰ ἐξηγήσω ὅλα ταῦτα;

— Ὅπως θέλῃς, ἀξιολάτρευτὴ μου Ἰωάννα, ἀπε-

κρίθη ὁ Γουλιφόρδ χαμογελῶν μελαγχολικῶς, καὶ σφίγγων τρυφερῶς τὴν χεῖρά της... Ὅπως θέλῃς, φθάνει μόνον νὰ μὴν ὑποθέσῃ ὅτι δὲν σέ ἀγαπῶ. Τί θέλεις; ἐπρόσθεσεν, ἄλλοτε εἶχες μυστικά δι' ἐμέ· συγχωρεῖται λοιπὸν νὰ ἔχω τῶρα καὶ ἐγὼ τὰ μυστικά μου.

— Ἄν ζητῶ νὰ μοῦ τὰ φανερώσῃς, πιστεύσει ὅτι δὲν κινουμαι ἀπὸ παιδαριώδη περιεργίαν· ἀλλὰ, μοιραζόμεναι, αἱ θλίψεις μας γίνονται ἐλαφρότεραι· καὶ, δι' ἀγάπην σου τοῦ ἴδιου, σέ παρακαλῶ νὰ μοῦ εἰπῇς τὴν αἰτίαν τῆς λύπης σου. Ἄν ὄχι συμβουλάς; (ἐπὶ ὑποθέσει ὅτι θὰ τὰς ἀποκρούσῃς), θὰ ἔχῃς τοῦλάχιστον τὰς συμπαθείας μου.

Ὁ Δῶδλεῦ ἔσεισε τὴν κεφαλὴν, καὶ ἠθέλησε ν' ἀλλάξῃ ὀμιλίαν.

— Συγχώρησέ με ἂν ἐπιμένω, ἐπανέλαβε· δὲν ἔγεις εἰς τὸν κόσμον φίλον καλῆτερον παρ' ἐμέ· κίξω νὰ ἔχω ὅλην τὴν ἐμπιστοσύνην σου.

— Αἶ! Θεέ μου! Ἰωάννα, θὰ τὴν εἶχες... ἂν ἐτόλμων...

— Ἄν ἐτόλμας!... Καὶ ποῖα εἶναι ἡ περιστασις καθ' ἣν ὁ σύζυγός σου δὲν πρέπει νὰ τολμᾷ ὅλα νὰ τὰ λέγῃ εἰς τὴν σύζυγόν σου;

— Ἡ παρούσα περιστασις ἰδίως... καὶ τίποτε δὲν θὰ σοῦ φανερώσω, ἂν δὲν ὑποσχέθῃς θετικῶς νὰ τηρήσῃς σιωπὴν βαθυτάτην εἰς ὅ, τι σοῦ εἰπῶ, καὶ προσέτι νὰ συντελέσῃς εὐπειθῶς εἰς τοὺς σκοπούς μου.

— Δῶδλεῦ, ἀπεκρίθη μὲ σοβαρὰν φωνήν, ὁ διπλοῦς οὗτος ὄρος ἀρκεῖ νὰ μὲ πείσῃ ὅτι αἱ ὑποψίαι μου ἦσαν βάσιμοι. Διατί μοῦ ἐπιβάλλεις καὶ ἐχρημυθίαν καὶ ὑποταγὴν, ἂν δὲν σκοπεύῃς νὰ ἐκτελέσῃς ἐγκληματικὴν πράξιν, καὶ νὰ μὲ μεταχειρισθῇς ὡς ὄργανον εἰς τὴν ἐκτέλεσιν; Διατί φοβεῖσαι μήπως ὀμιλήσω; Διατί φοβεῖσαι μήπως παρακούσω; Διότι συνωμοτεῖς κατὰ τῆς βασιλείας; διότι γνωρίζεις τὰς διαθέσεις μου.

— Σὺ ὁμως πολλὰ ὀλίγον γνωρίζεις τὰς ἐδικὰς μου, ἀφοῦ πιστεύεις ὅτι φοβοῦμαι. Ἐγὼ νὰ φοβηθῶ, Ἰωάννα! ἐγὼ!...

— Ὁμολογεῖς λοιπὸν ὅτι ἐμάντευσα; ἀνέκραξε μὲ ζωηροτάτην ἀδημονίαν.

— Τύσον ἀκριβῶς ἐμάντευσες, ὥστε ἔχω τῶ ὄντι σταθερὰν ἀπόφασιν νὰ ἐκθρονίσω τὴν Μαρίαν, καὶ ν' ἀναβιδιάσω σέ εἰς τὸν θρόνον, ἀπὸ τὸν ὅποιον, ἐναντίον πάσης δικαιοσύνης, σέ κατεβίβασε.

— Τί λέγεις; Ἡ Μαρία εἶναι βασίλισσα νόμιμος, καὶ ἐγὼ ἤμην παράνομος. Ἀλλὰ, φίλτατε, ὑπερφίλτατέ μου Γουλιφόρδ, ἤμπορεῖς νὰ ἦσαι τόσο ἀγνώμων (χωρὶς νὰ εἰπῶ τι περισσότερον), ὥστε ν' ἀνταμείψῃς κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον τὴν τελευταίαν της πρὸς σέ εὐμένειαν;

— Δὲν τῆς χρεωστῶ κάμμίαν εὐγνωμοσύνην. Δὲν ἐζήτησα ἐγὼ τὴν χάριν· ἐξ οἰκείας θελήσεως τὴν ἔδωκε. Συντείνει εἰς τὴν ἡμερησίαν πολιτικὴν της νὰ κάμῃ ἐπίδειξιν ἠπιότητος· πρὸς τὸν πατέρα μου ὁμως ἐδείχθη ἀπάνθρωπος.

— Αἶ! ἀγαπητὴ μου λῶρδε, ἡ ἐπιχειρήσις αὐτῆ, τὴν ὁποίαν μελετᾷς, δὲν ἀποδεικνύει ἀρὰ γε προφανῶς τὴν ἀνάγκην εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκονται οἱ ἡγεμόνες, θέλοντες νὰ διατηρήσῃν τὴν τάξιν εἰς

τὰ Κράτη των, νὰ κλείουν συχνάκις τὴν καρδίαν των εἰς τὴν συμπάθειαν; Ὁ ἀποτύχη ἢ ἐπιχειρήσεις αὐτῆ· καὶ ἐγώ, ὅσην ἂν ἔχω πρὸς σέ ἀγάπην καὶ ἀφοσίωσιν, Δῶδλεῦ, εὐχόμαι ν' ἀποτύχη. Εἶναι ἄδικος, καὶ δὲν θὰ εὕρῃ κάμμιαν πλησίον τῶν τιμίων ἀνθρώπων ὑποστήριξιν.

— Πιστεύεις, Ἰωάννα; Ἀγκαλὰ, τὸ ἤξευρα ὅτι θὰ σ' εὕρισκα ἐναντίαν, καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἤθελα νὰ σοῦ φανερώσω τίποτε. Ἀλλὰ θὰ γείνης βασίλισσα, Ἰωάννα μου, καὶ ἐναντίον τῆς θελήσεώς σου.

— Ποτέ! ποτέ τὸ ὀλέθριον διάδημα δὲν θὰ στολισῇ πλέον τὴν κεφαλὴν μου! ποτέ, τίποτε δὲν ἠμπορεῖ νὰ μὲ πείσῃ ν' ἀφήσω τὴν εἰρηνικὴν ταύτην κατοικίαν, καὶ ν' ἀναβῶ πάλιν εἰς τὸν θρόνον. . . Ὡ! πείσου σὺ ἀπ' ἐναντίας, ἀγαπητὴ Γυιλφόρδ! Παράτησε, παραίτησε τὸ ὀλέθριόν σου σχέδιον! Ἄν ἐπιμένῃς, δυσκόλωσθ θὰ ἡσυχάσῃ ἢ συνειδήσις μου ὅτι δὲν ἐφανέρωσα τὸ πρᾶγμα εἰς τὴν βασίλισσαν.

— Καὶ πῶς! κυρία μου, νὰ προξενήσης θέλεις τὸν ὀλεθρον τοῦ συζύγου σου!

— Νὰ τὸν σώσω θέλω.

— Κατηραμένος ἀς ἦναι ὁ ἀπαίσιος ζῆλός σου! Ἄν σ' ἐνόμιζα ἐπιδεικτικὴν προδοσίας τοιαύτης, ἤξευρα πῶς νὰ σοῦ κλείσω τὸ στόμα.

— Καὶ ἐγώ, ἂν σ' ἐνόμιζα ἐπιδεικτικὸν τοιαύτης στυγεράς ἀπιστίας, ἐναντίον βασίλισσης, ἥτις ὄχι μόνον ἔχει δικαίωμα εἰς τὰς πιστὰς καὶ εὐλοκρενεῖς ἐκδουλεύσεις σου, ἀλλ' εἰς τὴν ὁποίαν εἶσαι καὶ χρεώστης τῆς ἰδίας σου ζωῆς, κάμμία παρατήρησις, Δῶδλεῦ, κάμμία ἀπειλὴ δὲν θὰ ἐμποδίζεν εἰς τὰ χεῖλη μου τὴν ἐξομολόγησιν, τῆς ὁποίας ὅμως ἀποτέλεσμα θὰ ἦτον νὰ σέ λυτρώσῃ ἀπὸ ἔγκλημα ἀπαρθευματίστου ὠμότητος.

— Πολὺ καλὰ, ἀς ἦναι, ἀπεκρίθη μὲ πικρὰν εἰρωνείαν. Πήγαινε νὰ εὕρῃς τὴν Μαρίαν· εἰπέ της ὅτι ὁ σύζυγός σου καὶ οἱ ἀδελφοὶ του ἐμβῆκαν εἰς συνωμοσίαν, σκοπὸν ἔχουσαν τὴν ἀνάβασίν σου εἰς τὸν θρόνον· εἰπέ της ὅτι οἱ δύο θεοὶ σου, οἱ λόρδοι Ἰωάννης καὶ Θωμᾶς Γρεῦ· συνωμοτοῦν μετ' αὐτῶν· εἰπέ της ὅτι ὁ πατήρ σου, ὁ δούξ τοῦ Σουρόλκ, εἶναι ὁ παρακινητής, ὁ πρωταίτιος τῆς συνωμοσίας. . .

— Ὁ πατήρ μου! ἀνέκραξεν ἡ Ἰωάννα μὲ ἀνεκφραστον ψυχῆς ἀδμονίαν.

— Πρόσθε· ὅτι ὁ κόμης τοῦ Δεβονσάιρ, ὁ κύριος Θωμᾶς Γάϊτ, ὁ κύριος Θεωκνῶρτιον, ὁ κύριος Πέτρος Καριώ, καὶ ἑκατὸν ἄλλοι, ἠνώθησαν θέλοντες νὰ ἐμποδίσουν τὴν διάδοσιν τοῦ παπισμοῦ εἰς τὸν τύπον τοῦτον, ν' ἀποκρούσουν τὴν ἐπικρομάμενον εἰς τὰς κεφαλὰς μας ἰσπανικὸν ζυγόν, καὶ νὰ ἐκλέξουν βασιλεῖα εὐαγγελικόν. Εἰπέ της ταῦτα, καὶ παράδος εἰς τὸν πέλεκυν τοῦ δημίου τὸν σύζυγόν σου, τὸν πατέρα σου, ὅλην σου τὴν οἰκογένειαν· εἰπέ της ταῦτα, καὶ σὺ, ἡ λεγομένη πρόμαχος τοῦ Εὐαγγελίου, θὰ κρυχθῇς οὕτως ἡ σκληροτέρα τῶν ἐχθρῶν του· εἰπέ της ταῦτα, δός της τὰ μέσα νὰ καταπνίξῃ τὴν στάσιν εἰς τὰ σπάργαντα, καὶ θὰ ἰδῇς τὴν Ἀγγλίαν ὑπὸ τὸν ζυγόν τῆς Ἰσπανίας, τῆς ἰεροκρατίας, τῆς παποκρατίας, τῆς καταθλιπτικῆς εἰδωλολατρίας. . . Πήγαινε, Ἰωάννα, πήγαινε, καὶ εἰπέ της ὅλα ταῦτα.

— Δῶδλεῦ, Δῶδλεῦ, κακοὺς διαλογισμοὺς ῥίπτεις εἰς τὸν νοῦν μου. . . μὲ σπαράττεις κακεντρεχῶς.

— Ὅχι, Ἰωάννα· σὲ παρακινῶ μόνον νὰ λάβῃς τὴν ἀνήκουσαν θέσιν μεταξὺ τῆς θρησκείας σου καὶ τοῦ ἀπειλοῦντος αὐτὴν κινδύνου. Ζητῶ διὰ τοῦτο νὰ σὲ ἀπατήσω; Μετὰ τὴν ἐναρξιν τοῦ κοινοβουλίου, ἀμφίβολοι πλέον δὲν εἶναι οἱ σκοποὶ τῆς Μαρίας, καὶ τὸ σχέδιον τῆς ὑπανδρείας της μὲ τὸν Φίλιππον τῆς Ἰσπανίας κατετρόμαξεν, εἰς τὰ βάθη τῆς ψυχῆς των, ὅλους τοὺς ἀγαθοὺς εὐαγγελικοὺς τῆς Ἀγγλίας. Ἄς μὴν ἀπατώμεθα· διωγμὸς αἱματώδης, διωγμὸς φορικτὸς ἐτοιμάζεται κατὰ τῆς Ἐκκλησίας μας, καὶ ἄλλως δὲν ἠμποροῦμεν νὰ τὸν προλάβωμεν, εἰμὴ διὰ τῆς ἐξώσεως τῆς θεοβλαβοῦς, τῆς καθημένης σήμερον ἐπὶ τοῦ θρόνου.

— Ἐκ τῶν ὅσα λέγεις, πολλὰ εἶναι ἀληθῆ, Γυιλφόρδ, εἶπεν ἡ Ἰωάννα δακρυρροοῦσα· τὸ πιστὸν ποίμνιον τοῦ Χριστοῦ διατρέχει μέγαν κίνδυνον, τὸ ὁμολογῶ· ἀλλὰ δὲν θὰ εὕρῃ τὴν σωτηρίαν του εἰς τὴν ἐνανάστασιν, οὔτε εἰς τὴν αἱματοχυσίαν. Ἡ Μαρία εἶναι βασίλισσα ἡμῶν νόμιμος, καὶ ἡ κατ' αὐτῆς ἀπειθεια εἶναι ἀμαρτία θανάσιμος κατὰ τὸ ἔθρονον, ἔγκλημα καθοσιώσεως κατὰ τοῦ Κράτους.

— Ἐγκλημα ἢ ὄχι, τὸ ἀγγλικὸν ἔθνος δὲν θὰ ὑποφέρῃ ποτὲ τὸν ἰσπανικὸν ζυγόν· ποτὲ δὲν θ' ἀναγνωρίσῃ τὴν ὑπεροχὴν τῆς παπικῆς ἑδρας. . . Ἄκουσέ με, Ἰωάννα. Ἡ παροῦσα συνωμοσία ἠμπορεῖ ν' ἀνακαλυφθῇ, ἠμπορεῖ ν' ἀποτύχη· μὴ ἀμφιβάλλῃς ὅμως, θὰ τὴν ἀκολουθήσῃ ἀμέσως ἄλλη· διότι ὅλοι οἱ ἀληθεῖς Ἀγγλοὶ εἶναι δυσχεροστημένοι· καὶ ἡ Μαρία δὲν ἠμπορεῖ νὰ διατηρηθῇ, τὴν καθολικὴν πίστιν ἔχουσα ὡς θρησκείαν, καὶ ξένον ἄνδρα ὡς σύζυγον.

— Καὶ τοῦτο ἂν ἦτον ἀδιαφιλονεικτικόν, πάλιν ἐγώ δὲν θὰ εἶχα δικαίωμα ἐπὶ τοῦ θρόνου. Μετὰ τὴν ἔξωσιν τῆς Μαρίας, ὁ θρόνος ἀνήκει εἰς τὴν Ἐλισάβετ, ἡ δὲ βασιλόπαις αὕτη προσβύει τὸ εὐαγγελικὸν δόγμα.

— Πιέπει νὰ σ' ἐνομιῶσω, Ἰωάννα, ὅτι τὸ διαζύγιον Ἑρβίκου τοῦ Ἡ' καὶ Αἰκατερίνης τῆς ἐξ Ἀραγῶνος ἠκυρώθη διὰ προσφάτου πράξεως, δυνάμει τῆς ὁποίας ἡ Ἐλισάβετ κηρύττεται νόθος; Παρεκτὸς τούτου, ἡ βασιλόπαις αὕτη ἔδειξε τελευταίων διαθέσει νὰ παραδεχθῇ τὸ δόγμα τῆς ἀδελφῆς της.

— Ἴσως διέσπειραν τὴν φήμην ταύτην ἐπίτηδες. . . Ἴσως μάλιστα καὶ ἡ ἰδία νομίζει φρόνιμον νὰ μὴ τὴν ψεύσῃ· ἀλλὰ γνωρίζω καλῶς τὸν χαρακτήρα τῆς Ἐλισάβετ, καὶ δὲν πιστεύω ποτὲ ν' ἀρνηθῇ τὴν πίστιν της.

— Ἀρκεῖ ὅτι ὑπεκρίθη πῶς τὸ θέλει, καὶ ὅτι ἡ ὑπόκρισις αὕτη ἀπεξένωσεν ἀπ' αὐτὴν τὸ κόμμα της. . . Εἰς σὲ μόνην οἱ λαοὶ ἐναποθέτουν τὰς ἐλπίδας των· δι' ἀγάπην Θεοῦ, μὴ τὰς ψεύσῃς!

— Μὴ μὲ βιάζῃς περισσώτερον, ἀγαπητὴ μου λόρδε. Δὲν ἠμπορῶ μόνη μου νὰ κυβερνηθῶ· πῶς θέλεις νὰ κυβερνήσω μέγα ἔθνος;

— Ὁ ἀναβῆς σὺ εἰς τὸν θρόνον, καὶ θ' ἀφήσῃς εἰς ἐμὲ τὰς ἡνάς τῆς κυβερνήσεως.

— Ἐδῶ πλέον φαίνονται οἱ φιλόδοξοί σου σκοποί,

μυλόρδε. Χάριν σου τοῦ ἰδίου λοιπόν, καὶ ὄχι χάριν ἐμοῦ, συνωμοτεῖς. Θέλεις νὰ γείνης βασιλεὺς.

— Ἔστω! μάλιστα. Πρὸς τί πλέον νὰ τὸ κρύπτω; . . . Καὶ, θέλω νὰ γείνω βασιλεὺς.

— Πρὶν τοῦτο συμβῆ, ἀπεκρίθη μὲ ἀπειλητικὸν ὕφος ἡ Ἰωάννα, τρέχω εἰς Χαῖτ-Χάλ ν' ἀναγγεῖλω εἰς τὴν Μαρίαν τὸν ὅποιον τρέχει κίνδυνον.

— Κάμε το, κυρία μου . . . Καὶ, κατὰ πρῶτον, ἀς χωρισθῶμεν, χωρὶς νὰ συναντηθῶμεν πλέον . . .

Γνωρίζεις τὴν συνωμοσίαν, τὰ ὀνόματα καὶ τὸν σκοπὸν τῶν συνωμοτῶν· ἀνακάλυψέ τα ὅλα· μὴν ἐλπίζης ἡμῶς ὅτι θὰ ἐμποδίσῃς τίποτε. Οἱ στρατιῶται τοὺς ὁποίους θὰ στείλῃ ἡ χαριστάτη Αὐτῆς Μεγαλειότης νὰ μὲ συλλάβουν, δὲν θὰ ἐπιτύχουν τὸ θῦμά των· δὲν θὰ βραδύνουν ὅμως ν' ἀκούσουν τὰς πράξεις τοῦ Γουλιέλμῳ Δώδλεῦ. Ἄλλο λοιπὸν ἀποτέλεσμα δὲν θὰ ἔχῃ ἡ καταμήνουσίς σου, εἰμὴ νὰ κατασπύσῃ τὰ πράγματα . . . Ἐξέλθε, κυρία μου!

— Δώδλεῦ! ἀνέκραξεν ἡ δυστυχῆς πεποῦσα εἰς τοὺς πόδας του, ἐν ὀνόματι τῆς πρὸς ἐμὲ ἀγάπης σου, ἐν ὀνόματι τῆς πίστεως τὴν ὁποίαν ὀφείλεις εἰς τὴν βασιλίссάν σου, ἐν ὀνόματι τῆς λατρείας τὴν ὁποίαν ὀφείλεις εἰς τὸν Πλάστην σου, ἐν ὀνόματι τοῦ ἱερωτέρου δια σὲ πράγματος, σ' ἐξορκίζω νὰ παραιτήσῃς τοῦτο τὸ σχέδιον!

— Σοῦ εἶπα τὴν ἀπόφασίν μου, κυρία μου, ἀπεκρίθη ἀπωθὼν αὐτὴν ὁ Δώδλεῦ. Σὺ δὲ, κάμε ὅ,τι καλῆτερον στοχασθῆς . . . Σοῦ τὸ ἐπαναλαμβάνω, κυρία, πῆγαινε!

Ἡ Ἰωάννα, ἐσηκώθη, καὶ διευθύνθη βραδέως πρὸς τὴν θύραν. Ὁ Δώδλεῦ, ἔσυρε τὸ ἥμισυ μέρος τοῦ ξίφους του· ἐπειτα, ἐμβάζων αὐτὸ πάλιν εὐθὺς εἰς τὴν θήκην, ἐμουρμούρισε καθ' ἑαυτόν·

— Ὅχι, ὄχι! δὲν τολμᾶ . . . Ἀς τὴν ἀφήσωμεν νὰ φύγῃ.

Φθάσασα εἰς τὴν θύραν, ἠσθάνθη ἐκλειπούσας τὰς δυνάμεις τῆς· καὶ, κρατουμένη ἀπὸ τὸ παραπέτασμα·

— Δώδλεῦ! ἐτραύλισε, βοήθησέ με . . . Ἀποθνήσκω . . . Ὁρμᾶ τότε ὁ Δώδλεῦ, τὴν δέχεται εἰς τὰς ἀγκάλας του, καὶ, μὲ τρυφερὰν φωνὴν, τῆς λέγει·

— Δὲν ἔμπορεῖς νὰ προδώσῃς τὴν σύζυγόν σου... Δὲν εἶναι ἀλήθεια, Ἰωάννα;

— Δὲν ἔμπορῶ . . . δὲν ἔμπορῶ . . . ἐμουρμούρισεν ἀφίνουσα τὴν κεφαλὴν τῆς εἰς τὸ στήθος τοῦ Γουλιέλμῳ.

Ἐκτοτε, ἡ Ἰωάννα ἦτον ἡ δυστυχιστέρα τῶν γυναικῶν. Μαθοῦσα τὸ μυστικὸν τοῦ συζύγου τῆς, ἔσυρεν ἐπάνω τῆς ὅλα τὰ μαρτύρια διαρκοῦς καὶ ἀθεραπεύτου ἀδημονίας. Ν' ἀφήσῃ νὰ πραχθῆ τὸ ἐτοιμαζόμενον ἐν τῷ σκότει μὲγα ἐγκλημα, ἦτον ὡς ἂν τὸ ἔπραττεν ἡ ἰδία· καὶ, κατὰ τὴν ἰδιαιτέραν θέσιν εἰς τὴν ὁποίαν τὴν ἔρριπτεν ἡ φιλοδοξία ἄλλου, ἦτον ὡς ἂν τὸ ἔπραττεν, ὄχι ὡς συνένοχος, ἀλλὰ, καθ' ὅλα τὰ φαινόμενα, ὡς πρωταίτιος . . . Νὰ τὸ καταγγεῖλῃ, ἦτον ὡς ἂν ἐγένετο δῆμιος τῆς ἰδίας οἰκογενείας τῆς, δῆμιος τοῦ ἀνδρός τὸν ὅποιον ἐλάτρευε . . .

Καὶ αἱ παρηγορίαι αὐταὶ τῆς θρησκείας ἦσαν ἀνί-

σχυροὶ κατὰ τῶν ἐσθάνων τοῦ ἀπειπιστικοῦ τούτου διλημματος· ὅθεν ἐβυθίσθη εἰς ζοφερὰν μελαγχολίαν, ἢ μᾶλλον εἰς θανατηφόρον ἀπόγνωσιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

Α'.

Τὴν 2 ἰανουαρίου 1554, πρεσβεία τοῦ αὐτοκράτορος Καρόλου τοῦ Ε', συγκατεμένη ἀπὸ τὸν κόμητα Εγγμών, τὸν κόμητα Λάλιγγ, τὸν κύριον Κουβριέρ, καὶ τὸν κύριον Νιγρὸ, ἀρχιγραμματέα τοῦ τάγματος τοῦ Χρυσοῦ Δέρατος, ἔφθασεν εἰς τὴν πόλιν τοῦ Λονδίνου, ἐπιφορτισμένη νὰ ὑπογράψῃ τὴν περὶ γάμου συνθήκην μεταξὺ τοῦ Φιλίππου καὶ τῆς Μαρίας, ὑπαρχούσης ἤδη τῆς συναιρέσεως τῶν δύο αὐτῶν τῆς Ἀγγλίας καὶ τῆς Ἰσπανίας.

Ὁ Γάρδινερ κατεπολέμησεν εὐτόλμως τὸν γάμον τοῦτον, ἐνόσω τοῦ ἔμενον ἔγνος ἐλπίδος ν' ἀποτρέψῃ τὴν βασιλίссαν, παρακινῶν αὐτὴν νὰ νυμφευθῆ ἢ τὸν Κουρτεναί, ἢ ἄλλον τινὰ λόρδον ὑψηλῆς καταγωγῆς· ἀφοῦ ὅμως ἐγνώρισε τὸ ἀνωφελὲς τῶν προτροπῶν του, περιωρίσθη νὰ κανονίσῃ μετὰ τοῦ Σίμωνος Ρενάρ τοὺς ὅρους τῆς ἀποδοκιμαζομένης παρ' αὐτοῦ συνθήκης, καὶ ἐφρόντισε μόνον πῶς ν' ἀπολαύσῃ τοὺτους ὅσον τὸ δυνατόν ἐπιωφελεστέρους εἰς τὴν βασιλίссάν του. Οἱ ὅροι οὗτοι ἦσαν· α') Ἡ Μαρία νὰ ἔχῃ ὡς ἀντίφερνα τριάκοντα χιλιάδων φλωριῶν εἰσόδημα, καὶ ὅλας τὰς φλαμανδικὰς Κάτω-Χώρας. β') Τὰ τέκνα τῆς νὰ κληρονομήσουν, ὄχι μόνον τὴν κυριότητα τῶν Κάτω-Χωρῶν, ἀλλὰ καὶ τὸ στέμμα αὐτῶ τῆς Ἰσπανίας. γ') Ἡ κυβέρνησις τῆς νὰ μὴ λάβῃ τὴν παραμικρὰν τροπολογίαν. δ') Κάνεις ξένος νὰ μὴ ἔμπορῇ νὰ γείνη μέλος τοῦ συμβουλίου, καὶ εἰς κἀνένα ξένον νὰ μὴ δοθῇ μῆτε φρούριον, μῆτε πύργος, μῆτε θέσεις ἢ ὑπουργήματα, μῆτε εἰς τὸν οἶκον τῆς βασιλίссας, μῆτε εἰς μέρος ἄλλο ὁποιοῦν-δήποτε τῆς Ἀγγλίας.

Ὁ Ρενάρ συγκατετέθη προθύμως εἰς ὅλα, ἐν ὀνόματι τοῦ κυρίου του, καὶ ἡ ὑπόθεσις ἐστάλη εἰς τὸ κοινοβούλιον, ὅπου ἀμέσως ἠγέρθη βιαία ἀντιπολίτευσις. Ἡ Μαρία μολαταῦτα ἐπεκαλέσθη τὸ προνόμιόν τῆς, τοῦ νὰ μὴ ἀκούσῃ παρὰ τὴν ἰδίαν αὐτῆς γνώμην εἰς παρομοίαν περίστασιν· καὶ, μετὰ μακρὰν καὶ θευλλῶδῃ συζήτησιν, ἐθριάμβευσεν ἔνεκα τῶν ἐπιτηδείων τεχνασμάτων πρὸ πάντων τοῦ Ἄρονδελ, τοῦ Πάτζετ καὶ τοῦ Ροτσέστερ.

Διαρκούσης τῆς συζητήσεως, ὑπεκρίθη ὅτι ἦτον ἀσθενῆς, θέλουσα νὰ μὴ δεχθῆ τὴν προσφώνησιν, διὰ τῆς ὁποίας ἡ βουλή τῶν κοινοτήτων ἤθελε νὰ τὴν παρακαλέσῃ νὰ μὴ νυμφευθῆ σύζυγον ἀλλοδαπὸν, ἀλλ' Ἀγγλῶν· ὅταν ὅμως δὲν ἦτον δυνατόν ν' ἀναβάλλῃ περισσότερον τὴν ζητουμένην ἀκρόασιν, ἀπέμπεψε τὴν πρεσβείαν διὰ τῆς μικρᾶς ταῦτης καὶ ξηρᾶς ἀπαντήσεως·

« Ἀπὸ τὸν Θεὸν μόνον ἔχω τὸ στέμμα μου· ὅθεν καὶ μόνον τὸν Θεὸν παρακαλῶ νὰ μὲ φωτίσῃ ν' ἀποφασίσω τὸ καλῆτερον εἰς ὑπόθεσιν ἧτις ἀπ' ἐυ-

θείας μ' ενδιαφέρει. Δέν ἀπεφάσισα ἀκόμη νά ὑπανδρευθῶ· ἀλλ' ἐπειδὴ μὲ βεβαιονετέ δια τῆς προσωπωπῆσώς σας ὅτι ἡ ὑπανδρεία μου συμφέρει εἰς τὸ δημόσιον καλόν, θά σκεφθῶ περὶ τούτου, πεπεισμένη οὕσα ὅτι ἡ ἐκλογή μου θά ᾖναι τόσον τούλάχιστον ὠφέλιμος, ὅσον ἡ ἐκλογή τὴν ὁποίαν σεῖς δύνασθε νά μοῦ προτείνετε. »

Ἐνῷ ἐγίνοντο ταῦτα, ὁ Νουάκ καὶ τὸ κόμμα του δέν ἐκάθηντο ἀργοί. Ἀλλὰ, μεταξύ πολλῶν σχεδίων συζητηθέντων, ἄλλα μὲν ἐγκατελείφθησαν διὰ τὸ ἀναποφάσιστον τῶν συζητούντων, καὶ τὰς ἀδικότους παλιμβουλίας τοῦ Κουρτεναί, ἄλλα δὲ ἀνεκαλύφθησαν καὶ ἐματαιώθησαν διὰ τῆς πονηρίας τοῦ Ρενάρ. Ἡ ἐξουσία μολαταῦτα δέν ἠδυνήθη ἀκόμη νά μάθη τοὺς ἀρχηγούς, ἢ μάλλον νά συλλέξῃ ἱκανὰς ἀποδείξεις κατ' αὐτῶν· καὶ, ἐν μέσῳ κινδύνων ἀπὸ ὥρας εἰς ὥραν μᾶλλον ἐπικειμένων, ἡ συνωμοσία ἐπροχώρει μὲ περισσοτέραν παραποτὲ δύναμιν. Ἐπρωτάθῃ ποτὲ, εἰς μίαν τῶν μυστικῶν τῶν συναθροίσεων, νά φονεύσουν τὸν Ἄρονδελ, τὸν Πάτζετ, τὸν Ροτσέστερ καὶ τοὺς κορυφαίους τοῦ ἰσπανικοῦ κόμματος, νά συλλάβουν τὴν βασίλισσαν, καὶ νά τὴν ὑποχρεώσουν νά ὑπανδρευθῇ τὸν Κουρτεναί, ἄλλως νά τὴν ἐξώσουν, καὶ ν' ἀναγορεύσουν τὴν Ἐλισάβετ· ἀλλ' ὁ Δωδλεῦ καὶ ὁ Σουφὸλκ, τῶν ὁποίων ἡ πρότασις αὕτη ἀνέτρεπε τοὺς σκοπούς, τὴν ἀπέκρουσαν ἐντόμως. Καὶ οὕτως, εἰς παρομοίας περιστάσεις, τὰ ἀντίθετα ἢ παρεκκλίνοντα τῶν συνωμοτῶν συμφέροντα ἀποτελοῦν συνήθως ἀδύνατον τὴν ἐνότητα τῆς ἐνεργείας, ἥτις εἶναι τόσον ἀναγκαία πρὸς ἐπιτυχίαν τῶν τοιούτου εἶδους ἐπιχειρήσεων.

Ἡ Ἐλισάβετ καθὼς ἐμνημονεύταμεν ἀνωτέρω, ἔκρυπτε τὰ θρησκευτικὰ τῆς φρονήματα· καὶ μολονότι, εὐρίσκειυσα διαφόρους εὐλόγους προφάσεις, ἀπέφυγε πάντοτε τοῦ νά παρευρίσκειται εἰς τὴν λειτουργίαν, ἐξήτει μολαταῦτα, ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν, νά κατηχῆται εἰς τὰ δόγματα τῆς καθολικῆς πίστεως. Ἐφθασε μάλιστα ὡς καὶ νά γράψῃ πρὸς τὸν αὐτοκράτορα νά τῆς στείλῃ, διὰ τὸ παρεκκλησίον τῆς, σταυρὸν, ποτήριον, καὶ ἄλλα σευῆ χρήσιμα εἰς τὰς ἱεροτελεστίας τῶν λατίνων.

Ὁ δὲ Κουρτεναί ἤρρισε νά αισθάνεται ὅλον τὸν κίνδυνον τῆς θέσεώς του, καὶ μόνον τὸ ἀκαταδάμαστον πρὸς τὴν βασιλόπαιδα πάθος του τὸν ἐμπόδιζε νά λάβῃ τὴν ἀναγκαίαν πρὸς σωτηρίαν αὐτοῦ προφύλαξιν.

Ὁ λόρδος Γυλφρὸδ Δωδλεῦ εἶχε πάντοτε τοὺς αὐτοὺς φιλοδόξους σκοπούς, καὶ ἡ Ἰωάννα τὰ αὐτὰ λυπηρὰ προκισθήματα.

Εἰς τοιαύτην εὐρίσκοντο τὰ πράγματα κατὰς τὴν ἀρχὴν τοῦ νέου ἔτους, ὅταν ἐφθασαν, ὡς εἶπαμεν, οἱ ἰσπανοὶ πρέσβεις. Ὀλίγας ἡμέρας μετὰ τὴν ἀφίξιν των, ὑπεδέχθη αὐτοὺς ἡ βασίλισσα, ἐντὸς τοῦ Πύργου τοῦ Λονδίνου, εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ συμβουλίου· καὶ, ὅταν εἶπαν πρὸς αὐτὴν, μὲ ὄλας τὰς συνήθεις διατυπώσεις, ὅτι ἐστάλησαν παρὰ τοῦ βασιλόπαιδος τῆς Ἰσπανίας νά ζητήσουν τὴν χεῖρά τῆς, ἀπεκρίθη, μὲ ὕφος πλήρες μὲν ἀξιοπρεπείας, ἀλλ' ὄχι καὶ ἀμιγῆς ἐπιπλάστου σεμνότητος, ὡς ἐξῆς·

« Δέν ἀνήκει εἰς γυναῖκα, καθὼς ἐμέ, νά λαλῇ ἢ νά ἐνασχολῆται περὶ τῆς ὑπανδρείας τῆς. Ἐπεφρότισα λοιπὸν τὸ συμβούλιόν μου νά συνεννοηθῇ μεθ' ὑμῶν περὶ τούτου, καὶ νά ἐξασφαλίσῃ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὄλα τὰ δικαιώματα καὶ συμφέροντα τοῦ βασιλείου μου, τὸ ὁποῖον θά ᾖναι πάντοτε ὁ προσφιλέστερος νυμφίος μου. »

Καὶ, ταῦτα εἰπούσα, ἐκύτταξε τὸ δακτυλίδιον, τὸ ὁποῖον, κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς στέψεώς τῆς, ἔθεσαν εἰς τὸν δάκτυλόν τῆς ὁ Γάρδινερ.

Τὴν ἐπαύριον, οἱ τέσσαρες πρέσβεις, μὲ τὸν Γάρδινερ, Ἄρονδελ καὶ Πάτζετ, συνῆλθαν εἰς συνέντευξιν, ὅπου προσδιωρίσθησαν οἱ τελευταῖοι ὅροι· καὶ, τὴν ἐπιούσαν, 12 ἰανουαρίου, ἡ συνθήκη τοῦ γάμου ὑπεγράφη.

Β'.

Τρεῖς ἡμέρας μετὰ ταῦτα, τὴν 15 ἰανουαρίου 1554, συνεκαλέσθησαν εἰς τὸν Πύργον τοῦ Λονδίνου, ὅπου τοὺς ὑπεδέχθη ὁ Γάρδινερ καὶ ὁ Ρενάρ εἰς τὴν μεγάλην τῶν ἀκροάσεων αἴθουσαν, οἱ λόρδοι τοῦ συμβουλίου, ὁ λόρδος δήμαρχος, οἱ δημοτικοὶ σύμβουλοι, καὶ τεσσαράκοντα ἐκ τῶν προκριτοτέρων τῆς πόλεως δημοτῶν. Ὁ ἀρχιγραμματεὺς, ἀφοῦ ἀνήγγειλεν εἰς αὐτοὺς ὅτι ὁ γάμος τῆς Μαρίας καὶ τοῦ Φιλίππου τῆς Ἰσπανίας ἀπεφασίσθη ὀριστικῶς, καὶ τοὺς ἀνέγνωσε τὴν περὶ τούτου συνθήκην, εἶπε πολλὰ περὶ τῶν οὐσιωδῶν παραχωρήσεων τῶν αὐτοκρατορικῶν πρέσβειων, προσπαθῶν ν' ἀποδείξῃ ὅτι ἡ Ἀγγλία ὠφελήθη περισσοτέρον εἰς τὴν συνθήκην ταύτην, καὶ προσθέτων τέλος πάντων ὅτι ἡ Αὐτῆς Μεγαλειότης εὐφρεστεῖτο ἐλπίζουσα ὅτι, ὡς καλοὶ καὶ πιστοὶ αὐτῆς ὑπήκοοι, δι' ἀγάπην αὐτῆς τοῦλάχιστον, θά ὑποδεχθῶν τὸν ἔνδοξον νυμφίον τῆς μὲ ὄλην τὴν προθυμίαν, μὲ ὄλας τὰς εἰς τριούτον μέγαν ἡγεμόνα χρεωστουμένας τιμάς, μὲ ὄλας τέλος πάντων τὰς ἐνδείξεις τῆς ἀρμοζούσης εἰς τὴν περίστασιν ταύτην ἀγαλλιάσεως.

Μετὰ τὸ τέλος τῆς οὐιλίας ταύτης, κάμμία εὐφημία δέν ἠκούσθη, κἀνὲν σημεῖον εὐχαριστήσεως δέν ἐφάνη, ἐκτὸς μόνον ἐκ μέρους τῶν τριῶν λόρδων, Ἄρονδελ, Πάτζετ καὶ Ροτσέστερ. Ὁ Γάρδινερ ἔμεινε μερικὰς στιγμάς ἀτενίζων τοὺς ὀφθαλμούς εἰς τὸ συμβούλιον, καὶ ἐνόησε εἰς τὰς δημοτικὰς ἀρχάς, ὡς ἄνθρωπος περιμένων ἀπόκρισιν. Ἀναγκασθεὶς τέλος πάντων νά θεωρήσῃ τὴν σιωπὴν των ὡς ἀπόκρισιν, ὅποιαδήποτε ἂν ᾖσαν τὰ ἀληθῆ του αισθήματα, ἐξωτερικῶς ἔδειξε πολλὴν δυσἀρέσκειαν, καὶ, στραφείς πρὸς τὸν Ρενάρ, ὅστις, ἐσταυρωμένος ἔχων τὰς χεῖρας, περιέφερε ἀπὸ τῆς μιᾶς εἰς τὴν ἄλλην ἄκραν τῆς συνελεύσεως βλέμμα ψυχρῶς ἐξεταστικόν, εἶπε πρὸς αὐτὸν μὲ χαμηλὴν φωνήν·

— Δέν εἶσαι γνώμης νά τοὺς διαλύσω ;

— Φυλάξου καλά, εἶπεν ὁ πρέσβης. Ἀνάγκασέ τους, ἀπ' ἐναντίας, νά φανερώσουν ὅτι ἔχουν εἰς τὴν ψυχὴν των. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, θά γνωρίζωμεν καλῆτερα πῶς πρέπει νά τοὺς μεταχειρισθῶμεν . . . Ἄς τελεσθῇ ὁ γάμος, ἐμυρμούρισεν ἔπειτα καθ' ἑαυτὸν, καὶ τότε τοὺς μανθάνομεν

τὴν ὑποταγὴν τοὺς ἰσχυρογνώμονας τούτους ἀγγλικούς σκύλους.

— Ὁ Ρέναρ δὲν ἠγαπήθη, μοῦ φαίνεται, διὰ τὸ ὅποιον εἶδεν ἀποτέλεσμα τῆς διακοινώσεως τῆς συνθήκης, εἶπεν ὁ Νουάλ κρυφομιλῶν μὲ τὸν Κουρτεναί εἰς μίαν τῶν γωνιῶν τῆς αἰθούσας. Τοῦτο ἤμπορεῖ νὰ τοῦ χρησιμεύσῃ ὡς δείγμα τῶν ὅσα ἔρχονται μετὰ ταῦτα. Ἄν, ἀντὶ τοῦ Φιλίππου, ὁ Γάρδινερ ἀνέφερε τ' ὄνομα τῆς Ἐξοχότητός σου, τὰ πράγματα θὰ ἐλάμβαναν ἄλλην μορφήν.

— Ἴσως, ἀπεκρίθη χαμογελῶν ὁ Δεβονσάιρ, κολακευθεὶς διὰ τοὺς λόγους τούτους. . . Καὶ μολαταῦτα, δὲν ἤξεύρω.

— Ἐντὸς ὀλίγου, μυλόρδε, τὰ πράγματα ἤμποροῦν νὰ ἐξεβιάσουν τὴν ἀλήθειαν τῶν λόγων μου.

— Ποτέ! . . . ὦ! ὄχι, δὲν θὰ νυμφευθῶ ποτὲ τὴν Μαρίαν!

— Πολὺ καλὰ! ἄλλὰ τὴν Ἐλισάβετ; . . .

— Ἄ! τὴν Ἐλισάβετ! . . . βασίλισσα, ἀδελφὴ βασίλισσας, θυγάτηρ δουλοπαροικίου, ἡ Ἐλισάβετ θὰ μοῦ ἦτον ἐπίσης ἀγαπητὴ καὶ πολυπόθητος.

— Θὰ τὴν ἀπολαύσῃς, καὶ τὸ στέμμα ἐπίσης.

— Δὲν μὲ μέλει ποσῶς διὰ τὸ στέμμα· τὴν βασιλόπαιδα φθάνει ν' ἀπολαύσω.

— Ἀλλὰ πῶς θ' ἀπολαύσῃς τὴν βασιλόπαιδα, ἂν πρῶτον δὲν γείνη βασίλισσα; διότι, ἐνόσω ἡ Μαρία εἶναι εἰς τὸν θρόνον, κάμμιαν ἐλπίδα διὰ τὴν Ἐλισάβετ δὲν ἤμπορεῖς νὰ ἔχῃς.

— Ἄ! αὐτὴ καὶ μόνη ἡ πεποιθήσις μ' ἔρριψεν εἰς τὴν συνωμοσίαν μας. Ἐγὼ φιλόδοξος δὲν εἶμαι. Τί μὲ μέλει νὰ κυβερνήσω; Τί μὲ μέλει νὰ ὑποσκελίσω τὸν Φίλιππον τῆς Ἰσπανίας; . . . Ἄλλ' ἤμπορῶ νὰ διακινδυνεύσω περιουσίαν, θαμνὸν, τίτλους, ἀξιώματα, ἤμπορῶ νὰ διακινδυνεύσω ἀγογγύστως καὶ αὐτὴν τὴν ζωὴν μου διὰ τὴν Ἐλισάβετ.

— Εἶμαι βέβαιος, εἶπε καθ' ἑαυτὸν ὁ Νουάλ. Καὶ διὰ τοῦτο φροντίζω, ἀνόητε, νὰ τὴν κρατῶ πάντοτε ἔμπροσθεν τῶν ὀφθαλμῶν σου ὡς δέλεαρ. . . Ἄλλ' ὅταν δὲν θὰ μοῦ χρησιμεύσῃ πλέον εἰς τίποτε, θὰ σὲ πετάξω εὐθύς ὡς σκευὸς ἄχρηστον. Ὅσον ἀπερίσκεπτος, ὅσον κούφος ἂν ἦναι ὁ λόρδος Γουίλφορντ Δῶδλεϋ, μᾶς συμφέρει καλῆτερα· καὶ αὐτὸς εἶναι ὁ ἔχων περισσοτέραν πιθανότητα ἐπιτυχίας. . . Τὸ κόμμα τῆς Ἰωάννας ἀποκτᾷ καθ' ἡμέραν πλειοτέρας δυνάμεις. . . Ἐπειτα, ἂς ἀναβῆ εἰς τὸν θρόνον ὅποιος θέλει· τὸ μέγα δι' ἐμὲ κατόρθωμα εἶναι νὰ καταστρέψω τὸν Σίμωνα Ρέναρ, καὶ τίποτε δὲν θὰ παραμελήσω ὥστε νὰ τὸ ἐπιτύχω.

Ἐνῶ εὕρισκετο βυθισμένος εἰς τοὺς τοιοῦτους διαλογισμούς, τὸν ἐπλησίασεν ἀνὴρ, στρατιωτικὸς τὴν ὄψιν, ὅστις, περᾶσας ὑπὸ τὴν μασχάλην του τὸν βραχίονα, καὶ λαβὼν αὐτὸν κατὰ μέρος, τοῦεἶπε·

— Στοιχηματίζω, ἔξωχότατε, ὅτι ἐμάντευσα τί συλλογίζεσαι ταύτην τὴν στιγμήν.

— Αὐτὸ δὲν εἶναι δύσκολον, κύριε Θωμᾶ Γάιτ. Ἐσυλλογίζομαι ὅτι ὅλα εἰς ἡμᾶς πηγαίνουν κατὰ ῥοῦν.

— Καὶ εἶχες δίκαιον. Εἰς τόσον πολυάριθμον συνέλευσιν, νὰ μὴν ἦναι πλειότεροι τῶν τριῶν αὐτοκρατορικῶν! Ἄν καὶ δὲν ἔχω τὴν τιμὴν νὰ ἤμαι-

μέλος τοῦ συμβουλίου, θέλω, ἂν τὸ ἐγκρίνης, ν' ἀπαντήσω εἰς τὸν λόγον τοῦ Γάρδινερ, καὶ νὰ τοῦ εἰπῶ ὅτι δὲν θὰ ὑποφέρωμιν τὸν μισητὸν τοῦτον γάμον.

— Τοῦτο θὰ ἦτον ἀφροσύνη μεγίστη, καὶ ἀφροσύνη ὀλωσδιόλου ἄσκοπος. Μὴν ἐπεμβαίνης εἰς αὐτά. Ἄλλο τι δὲν θὰ πράξῃς, εἰμὴ νὰ σύρῃς τὰς ὑποψίας ἐπάνω σου.

— Καὶ τί μὲ μέλει; Εἴμεθα ὅλοι ἔτοιμοι, καὶ βέβαιοι ὅτι θὰ εὐρωμεν ὑποστήριξιν. . . Θὰ προσχωρήσω καὶ περαιτέρω ἂν ἦναι ἀνάγκη· θὰ προσθέσω ὅτι, ἂν ἡ βασίλισσα δὲν νυμφευθῇ τὸν Κουρτεναί, θὰ ἐκραγῇ γενικὴ ἐπανάστασις.

— Ποτὲ ὁ Κουρτεναί δὲν θὰ νυμφευθῇ τὴν βασίλισσαν, εἶπεν ὁ Κουρτεναί ὁ ἴδιος, ὅστις τοὺς εἶχεν ἀκολουθήσει καὶ ἀκούσει τὴν ὁμιλίαν των.

— Πῶς! . . . ἀνέκραξεν ἔκθαμβος ὁ Γάιτ.

— Παύσατε πᾶσαν ὁμιλίαν κατὰ τὸ παρὸν, τοὺς διέκοψε ζωηρῶς ὁ Νουάλ. Τὰ βλέμματα τοῦ Ρέναρ εἶναι στυλωμένα ἐπάνω μας.

— Καὶ τοῦτο ἂν ἦναι, ἀπεκρίθη ὁ Γάιτ βλέπων ἀγερῶχος πρὸς τὸ μέρος ὅπου ἦτον ὁ πρέσβυς τοῦ αὐτοκράτορος. . . καὶ βασίλισκου βλέμματα ἂν ἦναι, δὲν ἔχουν, νομίζω, τὴν δύναμιν νὰ θανατόνουν. . . Ὡ! διατί δὲν ἐργεταί περιστάσις νὰ μετρήσω τὸ ξίφος μου μὲ τὸ ξίφος του! Τότε θὰ ἔβλεπε πόσῃ ἀγάπῃν τρέφω πρὸς τὸν κύριόν του, πόσῃ ἀγάπῃν τρέφω πρὸς αὐτὸν τὸν ἴδιον.

— Συμμερίζομαι εἰλικρινῶς τὸ μισὸς σου, ἀπεκρίθη ὁ Δεβονσάιρ. Ἡ πρὸς αὐτὸν εὐνοια τῆς Μαρίας ἀποδεικνύει τὴν ὅποιαν ἀπέκτησεν ἐπ' αὐτῆς ἀξιοθρήνητον ἐπιρροήν.

— Ἄν τὴν διατηρήσῃ, ἀπεκρίθη ὁ Γάιτ, σώζου ἐλευθερία! Ὅχ ἐξευτελισθῶμεν τόσον, ὡς οἱ Φλάνδριοι. Τὸ κατ' ἐμὲ, ποτὲ δὲν θὰ κύψω τὸν αὐχένα εἰς τὸν ζυγὸν τῆς Ἰσπανίας.

— Μὴ λαλῆς τόσον δυνατὰ! τοῦ εἶπεν ἀνήσυχος ὁ Νουάλ. Θὰ κάμῃς ν' ἀποτύχη ἡ συνωμοσία μας. Ἀφορμὴν ἀπλῆν ζητεῖ ὁ Ρέναρ νὰ ἐπιτεθῇ καθ' ἡμῶν. . . Ἰπόφερε ὀλίγον ἀκόμη, καὶ, ἀπ' ἐκείνους ὅσοι δὲν ἔχουν κάμμιαν σχέσιν μὲ τοὺς συνωμώτας, ἀπ' ἐκείνους ὅσοι οὔτε κἂν φαντάζονται ὅτι ὑπάρχει συνωμοσία, κάποιος ἀναμφιβόλως θ' ἀναλάβῃ εἰς ἑαυτὸν τὴν εὐθύνην, τὴν ὅποιαν θέλεις νὰ περιφρονήσῃς τόσον αὐθαδῶς.

Ἡ προφητεία δὲν ἐβράδυνε νὰ πληρωθῇ. Διαρκούσης τῆς ἀνωτέρω ὁμιλίας, λεξεῖς τινὲς ἀντηλλάχθησαν μετὰ τῶν ἐπισημοτέρων μελῶν τοῦ συμβουλίου καὶ τῶν πρώτων ἀρχῶν τῆς πόλεως, καὶ τότε, κατὰ παράκλησιν αὐτῶν, ὁ κόμης τοῦ Περμπῶκ ἀπεύθυνε πρὸς τὸν ἀρχιγραμματέα τοὺς ἐξῆς λόγους·

— Δὲν ἀγνοοῦμεν, μυλόρδε, ὅτι προσεκλήθημεν ἐνταῦθα νὰ ἐγκρίνωμεν τὴν ἐκλογὴν τῆς βασίλισσας, νὰ τὴν συγχαρῶμεν ταπεινῶς καὶ ἐγκαρδίως, καὶ νὰ προσφέρωμεν εἰς αὐτὴν πᾶς θερμὰς εὐχὰς μας ὑπὲρ τῆς εὐδαιμονίας τῆς. Ἀλλὰ δὲν θὰ θελήσωμεν νὰ κρύψωμεν τὰ ἀληθῆ μας αἰσθήματα. Δὲν ἐγκρίνομεν τὸν γάμον τοῦτον, καὶ, μὲ πολλὴν δυσἀρέσκειαν, μὲ πολλὴν θλίψιν, μὲ βαθεῖαν θλίψιν, ἠκού-

σαμεν τὴν πρὸς ἡμᾶς τῆς ἔξοχότητός σου διακρίνωσιν. Ναι, μυλόρδε, βαθυτάτην ἠσθάνθημεν θλίψιν μαθόντες ὅτι σύμβουλοι δόλιοι ἐπέπνευσαν εἰς τὴν Αὐτῆς Μεγαλειότητα ἀπόφασιν τόσον ἐναντίαν εἰς τὴν ἰδίαν εὐδαιμονίαν της, ὅσον εἰς τὸ συμφέρον τοῦ βασιλείου της. Εὐχόμεθα λοιπὸν—καὶ παρακαλοῦμεν ἐπιμόνωσ τὴν ἔξοχότητά σου νὰ εὐαρεστηθῆς νὰ μεταδιδάσῃς τὰς εὐχὰς μας ταύτας εἰς τὴν Αὐτῆς Μεγαλειότητα—εὐχόμεθα λοιπὸν νὰ διαλύσῃ τὸν ὀλέθριον τοῦτον δεσμόν, καὶ νὰ μὴ νυμφεῦθῃ ἄνδρα ἄλλον, εἰμὴ εὐγενῆ γεννηθέντα εἰς Ἀγγλίαν. Τὴν ἐξορκίζομεν περιπλέον ν' ἀποβάλλῃ ἀπὸ τὰ συμβούλιά της τὸν αὐτοκρατορικὸν πρέσβυν κύριον Σίμωνα Ρενάρ, διὰ τοῦ ὁποίου διεπραγματεύθη ἡ βῆθεισα περὶ γάμου συμφωνία, καὶ τοῦ ὁποίου τὴν ἐπιρρόην θεωροῦμεν ἐπιβλαβῆ εἰς τὰ συμφέροντα τῆς πατρίδος μας.

— Μὲ ἀδικεῖτε, μυλόρδε Περμπρόκ, ἀπεκρίθη ὁ 'Ρενάρ, καὶ ἐπικαλοῦμαι τὴν μαρτυρίαν τοῦ λόρδου ἀρχιγραμματέως· ἄς εἰπῇ ἂν ἐπρότεινα, ἐκ μέρους τοῦ κυριάρχου μου, τὴν παραμικρὰν αἴτησιν ἧτις προσβάλλει τὴν δυνάμειν σου καὶ τὴν ἐξουσίαν σου.

— Ἀπ' ἐναντίας, ἀπεκρίθη ὁ ὑπουργός, ἡ ἔξοχότης σου παρέβλεψες μάλιστα τὰς ἀξιώσεις σου ὅσον δὲν ἠδυνάμεθα νὰ περιμένωμεν.

— Καὶ ὅσον δὲν τὸ ἔκριναν ἀναγκαῖον οἱ λοιποὶ πρέσβεις συναδέλφοί μου, ἐπρόσθεσεν ὁ 'Ρενάρ. Ἀλλὰ δὲν μετανοῶ δι' ὅσα ἔπραξα, γνωρίζων πόσον ὁ αὐτοκράτωρ Κάρολος ὁ Ε' ἐπιθυμεῖ νὰ νυμφεῦσῃ τὸν υἱὸν του μὲ βασίλισσαν τόσον φρόνιμον, τόσον θεοσεβῆ, τόσον ἀξιοθαύμαστον, ὅποια εἶναι ἡ βασίλισσα τῆς Ἀγγλίας, καὶ πεπεισμένος ὦν ὅτι δὲν φεῖδεται οὐδεμιᾶς θυσίας πρὸς ἀπόκτησιν τοιαύτης νύμφης.

— Χρεωστῶ νὰ ὁμολογήσω, ἀπεκρίθη ὁ Γάρδινερ, ὅτι ὅσα εἶπες ἡ ἔξοχότης σου εἶναι ἀληθῆ· καὶ μολονότι κατ' ἀρχὰς ἤμην τόσον ἐναντίος εἰς τὸν γάμον τοῦτον, ὅσον ὁ λόρδος Περμπρόκ καὶ οἱ λοιποὶ τοῦ συμβουλίου, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον πολὺ καλὰ γνωρίζουν οἱ ἴδιοι, ἔγεινα μετὰ ταῦτα ὁ θερμότερος αὐτοῦ συνήγορος. Ἀλλὰ δὲν θέλω νὰ παρατείνω τὴν συζήτησιν. Ὁ λόγος τῆς Αὐτῆς Μεγαλειότητος ἐδόθη εἰς τὸν βασιλόπαιδα· ἡ συνθήκη ἐγένετο, τὸ πραικὸν σύμφωνον ὑπεγράφη. Αἱ ἐνστάσεις σας λοιπὸν γίνονται πολὺ ἀργά. Καὶ, ἂν μὲ συγχωρῆτε νὰ σὰς δείξω τὴν μόνην πολιτικὴν γραμμὴν τὴν ὁποίαν τῶρα χρεωστεῖτε ν' ἀκολουθήσετε, θὰ σὰς προσκαλέσω νὰ συγχωρῆτε τὴν βασίλισσαν διὰ τὴν ἐκλογὴν της, νὰ ἐτοιμασθῆτε νὰ ὑποδεχθῆτε τὸν εὐγενῆ νυμφίον της καθὼς ἐπιθυμεῖ, καὶ νὰ ἐπαγρυπνῆτε εἰς τὰ συμφέροντα τῆς πατρίδος σας μὲ τοσαύτην προσοχῆν, ὥστε νὰ μὴ συμβῶσιν ποτὲ τὰ ὁποῖα φοβεῖσθε δυστυχήματα.

— Ἄν ἐπίσημος ἐκ μέρους μου δῆλωσις ἠμπορῇ νὰ καθησυχάσῃ τὸν κόμητα τοῦ Περμπρόκ καὶ τὰ λοιπὰ παρόντα ἔντιμα μέλη, εἶπεν ὁ Ρενάρ, διαμαρτύρομαι, ἐξ ὀνόματος τοῦ κυρίου μου βασιλόπαιδος, ὅτι δὲν ἔχει ποσῶς σκοπὸν νὰ ἐπεμβῆ εἰς τὰ δημόσια πράγματα, οὔτε νὰ περιπλέξῃ εἰς κανένα πόλεμον τὴν κυβέρνησιν, οὔτε νὰ δώσῃ ὑπουργήματα εἰς τοὺς ἀνθρώπους του.

— Ἐπειτα, παρετήρησεν ὁ Γάρδινερ, ἡ συνθήκη εἶναι ὑπ' ὄψιν ὄλων· εἰς αὐτὴν ἐτέθησαν, καθ' ἂν εἶπαμεν τρόπον, τὰ ὅρια τῶν δικαιωμάτων τοῦ βασιλόπαιδος· καὶ, εἶναι δίκαιον νὰ τὸ ὁμολογήσωμεν, αἱ συμφωνίαι αὗται ὄχι μόνον δὲν ἀπεσπᾶσθησαν στατικῶς ἀπὸ τὸν πρέσβυν του, ἀλλ' αὐτὸς ὁ ἴδιος μάλιστα πρῶτος τὰς ἐπρότεινε.

— Ποτὲ κανεὶς δὲν θὰ τὸ πιστεύσῃ, ποτὲ κανεὶς δὲν θὰ συγκατατεθῇ, ἀνέκραξεν ὁ Θωμᾶς Γάιτ, σταθεὶς ἀπέναντι τοῦ Σίμωνα 'Ρενάρ, καὶ τοξεύσας προκλητικὸν κατ' αὐτοῦ βλέμμα.

— Τολμᾶς, κύριε, ν' ἀμφιβάλῃς εἰς τοὺς λόγους μου; ἠρώτησε βαθέως συγκινηθεὶς ὁ πρέσβυς.

— Τολμῶ, μάλιστα. Καὶ κανεὶς Ἀγγλος ἄς μὴ πιστεύτῃ τὸν λόγον κανενὸς τῶν συμπατριωτῶν σου, διότι ἄλλως, εὐθὺς ἢ ὕστερον, θὰ λάβῃ ἀφορμὴν νὰ μετανοήσῃ διὰ τὴν ἀφροσύνην του. Εἶμαι πιστὸς εἰς τὴν βασίλισσαν, καὶ τὸ αἷμά μου ἠμπορῶ νὰ χύσω δι' αὐτὴν· ἀλλ' εἶμαι ἐπίσης πιστὸς καὶ εἰς τὴν πατρίδα μου, καὶ ποτὲ δὲν θὰ τὴν παραδώσω εἰς τὴν τυρανίαν τῆς Ἰσπανίας.

— Κύριε Θωμᾶ Γάιτ, ἐπεμβῆκε λέγων ὁ ἀρχιγραμματεὺς, ἀναγκορίζεσαι γενικῶς ὡς εἰς τῶν καλῆτέρων στρατιωτῶν τῆς Αὐτῆς Μεγαλειότητος· καὶ εἶναι τοῦτο εὐτύχημα διὰ σέ, κύριε Θωμᾶ Γάιτ, διότι ἄλλως ἠδύνασο νὰ πληρώσῃς ἀκριβὰ τὴν τόλμην σου.

— Ὀλίγον μὲ μέλει διὰ τὰς συνεπειὰς ὅσαι ἠμποροῦν νὰ προέλθουν δι' ἐμέ, μυλόρδε· φθάνει ἡ βασίλισσα νὰ θελήσῃ νὰ ὠφελθῇ ἀπὸ τὰς παρατηρήσεις μου. Εἶναι περιττὸν νὰ ἐνασχοληθῶμεν περὶ τοῦ προκειμένου ὑμεναίου· τὸ ἔθνος δὲν θὰ ὑποφέρῃ νὰ τελεσθῇ· τὸ ἔθνος δὲν θὰ ὑποφέρῃ ν' ἀποβιβασθῇ ὁ Φίλιππος εἰς τὰ παράλια μας.

— Τολμηρότατοι, κύριε Θωμᾶ, εἶναι οἱ λόγοί σου! εἶπε δυσπιστίαν ἐμφανῶν ὁ ὑπουργός. Ποῦ στηρίζεις τὰς ἀπειλὰς ταύτας;

— Εἰς θετικὰ διδόμενα. Ἡ ἀγάπη αὐτῆ τοῦ λαοῦ πρὸς τὴν ἰδίαν του βασίλισσαν τὸν ἔκαμαν ν' ἀποφασίσῃ νὰ μὴ τὴν ἀρήσῃ νὰ θυσιάσῃ ἀνευ λόγου. Ὁ λαὸς δὲν ἐλησμόνησε τ' ἀναξιοπαθήματα τῆς πρώτης συζύγου τοῦ Φιλίππου, Μαρίας τῆς ἐκ Πορτογαλλίας... Ἀκουσέ με προσεκτικῶς, μυλόρδε ἀρχιγραμματεῦ, καὶ ἀνάφερ πιστῶς εἰς τὴν Αὐτῆς Μεγαλειότητα ὅ,τι μέλλω νὰ σοῦ εἰπῶ... Ἄν δὲν ἐνδώσῃ, πρέπει νὰ περιμένῃ γενικὴν ἐπανάστασιν.

— Τὰ τοιαῦτα εἶναι πρῆφασιν διὰ κανέν στασιαστικὸν σχέδιον, κύριε Θωμᾶ, ἀπεκρίθη σοβαρῶς ὁ ἀρχιγραμματεῦς. Ἡ ἀποστασία φορεῖ πάντοτε τὸ προσωπεῖον τῆς πίστεως... Πρόσεξε καλὰ, κύριε! Τὰ βήματά σου θὰ κατασκοπευθοῦν ἀνεκδῶτως· καὶ, ἂν τὸ παραμικρὸν περιστατικὸν ἐμβαίωσῃ τὰς ὑποψίας μου, θὰ νομίσω χρέος μου νὰ συμβουλευσῶ τὴν βασίλισσαν νὰ διατάξῃ τὴν σύλληψίν σου.

— Ἡ παράκαιρος τοῦ Γάιτ ὀρμὴ μᾶς καταστρέφει, εἶπεν ὁ Νουάλ εἰς τὸ αὐτίον τοῦ Κουρτεναί.

— Πρὶν χωρισθῶμεν, μυλόρδοι, ἐπανελάθεν ὁ Σίμων 'Ρενάρ, κρινὼν πρέπον νὰ σὰς ἀναγγείλω ὅτι ὁ αὐτοκράτωρ, νομίσας ἄτοπον νὰ ἔχῃ ὁ νυμφίος τῆς βασίλισσας σας βαθμὸν κατώτερον αὐτῆς, σκο-

πρέπει, κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην, νὰ παραιτήσῃ εἰς τὸν υἱὸν τοῦ τὸ στέμα τῆς Νεαπόλεως καὶ τὸ δουκάτον τῶν Μεθιολλάνων.

Ταῦτα εἰπόντος τοῦ πρέσβεως, ψιθυρισμὸς ἐπιδοκιμασίας ἤγερθη εἰς τὸ συμβούλιον.

— Ἀκούετε; ἀνέκραξεν ὁ κόμης τοῦ Ἄρονδελ. Καὶ διστάζετε ἀκόμη νὰ συγχαρῆτε τὴν βασίλισσαν διὰ τὸν γάμον τῆς;

Τὸν κόμητα ὑπεστήριξαν θερμῶς ὁ Πάτζετ καὶ ὁ Ροτσοστέρ· ἀλλὰ κάμμία ἄλλη φωνὴ μὲ τὰς φωνὰς αὐτῶν δὲν ἠνώθη.

— Ὅριστικῶς, εἶπεν ὁ Περμπρῶκ, ἡ συνέλευσις δὲν παραδέχεται τὴν πρότασιν τῆς κυβερνήσεως.

— Εὐρίσκομαι εἰς τὸν κολοφῶνα τῆς ἀπορίας... τί λέγω; . . . εἰς τὸν κολοφῶνα τῆς ἀγανακτήσεως, μυλόρδοι! . . . Ἡ διαγωγή σας εἶναι ἀδικαιολόγητος! εἶπε μὲ μεγάλην ὄργην ὁ Γάρδινερ. . . Ἀνεῖσθε εἰς τὴν βασίλισσάν σας δικαίωμα τὸ ὁποῖον ἔχει ἡ κατωτέρα τῶν ὑπὸ κτῶν τῆς, τὸ δικαίωμα τῆς ἐκλογῆς τοῦ νομφίου τῆς! . . . Ἐντροπή! ἐντροπή! μυλόρδοι! . . . Τὰ αἰσθήματα τῆς δικαιοσύνης σας, ἂν ὄχι τὰ αἰσθήματα τῆς πίστεώς σας, ἔπρεπεν ἄλλως νὰ σᾶς ἐμπνεύσουν. Εἶπατε τὸν βασιλόπαιδα τῆς Ἰσπανίας ἔξον, ἐνῶ ὁ σεβαστὸς πατὴρ τοῦ εἶναι ὄχι μόνον ἐξάδελφος τῆς βασίλισσας, ἀλλὰ καὶ ὁ ἀρχαιότερος τῶν συμμάχων τοῦ στέματος. Ἄντι νὰ μᾶς βλάψῃ ἡ ἐνωσις αὐτῆ, θὰ μᾶς ὠφελήσῃ μεγάλως, διότι θὰ ἔχωμεν τὴν ὑποστήριξιν τοῦ αὐτοκράτορος κατὰ τῶν παντοτεινῶν ἐχθρῶν μας, τῶν Σκώτων καὶ τῶν Γάλλων· καὶ τοῦτο ἠμπορεῖτε νὰ τὸ θεβαιωθῆτε καὶ ἀπὸ τὴν, εἴτε φανερὰν εἴτε κρυφῆν, ἀντίστασιν, τὴν ὁποῖαν εἶδαμεν πάντοτε ἐκ μέρους τοῦ πρέσβεως τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας. . . Ἀλλὰ, χωρὶς πολὺ νὰ ἐκταθῶ εἰς τὰ ὠφελήματα τῆς προκειμένης ἐνώσεως, ὠφελήματα, τὰ ὅποια, νομίζω, τὰ βλέπετε πολὺ καλὰ ὅλοι, περιορίζομαι μόνον νὰ σᾶς κάμω νὰ παρατηρήσετε ὅτι δὲν ἀνάκει εἰς σᾶς νὰ ὑπαγορεύετε εἰς τὴν βασίλισσάν σας ποῖον πρέπει καὶ ποῖον δὲν πρέπει νὰ νυμφευθῇ, ἀλλὰ νὰ συναίνεσετε ταπεινῶς εἰς τὴν ἐκλογὴν τῆς Εὐηρεστήθῃ ἡ Αὐτῆς Μεγαλειότης, μυλόρδοι, ὡς ἀγαθὴ καὶ φιλόλαος, νὰ θέσῃ ὑπ' ὄψιν σας τοὺς ὄρους καὶ τὰς συμφωνίας τοῦ μέλλοντος γάμου τῆς; ἀλλ' ἦτον ὀλωσδιόλου εἰς τὴν ἐξουσίαν τῆς νὰ μὴ πράξῃ τοῦτο· καὶ ὀλίγην βαθυτάτην ἠθάνθησαν ὅταν σᾶς ἤκουσα ν' ἀποκριθῆτε, ὅσον ἦτον δυνατὸν ἀποπώτερον, εἰς τὸ δείγμα τοῦτο τῆς βασιλικῆς συγκαταβάσεως. . . Μολαταῦτα, θέλω νὰ πεισθῶ ὅτι καλῆτεροι στοχασμοὶ σᾶ; ἦλθαν, καὶ ὅτι θὰ μοῦ δώσετε ἀφορμὴν νὰ καθισθῶμαι εἰς τὴν βασίλισσαν εὐχαρίστους περὶ τῶν διαθέσεων σας πληροφορίας.

Καὶ ἐδῶ ἀκόμη, οἱ τρεῖς λόδοι, εἰς τοὺς ὁποίους περιωρίζετο, ἐντὸς τοῦ συμβουλίου, τὸ ἰσπανικὸν κόμμα, ἐπευφήμησαν μόνον. . .

Ἀφοῦ δὲ πάλιν ἐπερίμενεν ὀλίγον, ὁ ἀρχιγραμματεὺς ἐχαίρετῃσε σοβαρῶς καὶ ἀπέλυσε τὴν συνέλευσιν.

Ἦτον ἐγγὺς ν' ἀφήσῃ καὶ αὐτὸς τὴν αἴθουσαν, ὅπου δὲν ἔβλεπε πλέον ἄλλον παρὰ τοὺς δύο κλη-

τήρας, οἵτινες, λευκὸν ἔχοντες ῥαβδίον εἰς τὴν χεῖρα, ἐφύλατταν ἐκατέρωθεν τὰς θύρας, ὅταν εἶδε τὸν Κουρτεναὶ εἰς τὸ διάκενον ἑνὸς τῶν παραθύρων, ὅστις ἐφάνετο θυθισμένος εἰς σοβαροὺς διαλογισμούς. Ἀμέσως τοῦ ἦλθεν ἡ ἰδέα ὅτι ἦτον ἐξαιρετος περίστασις νὰ ἐξετάσῃ τὸν κόμητα περὶ τῆς συνωμοσίας, τῆς ὁποίας ἐγνώριζε μὲν τὴν ὑπαρξιν, ἀλλ' ὄχι καὶ τὰ καθέκαστα, καὶ πολὺ ὑπόπτειεν ὅτι καὶ ὁ Δεβονσάορ ἀπετέλει μέρος αὐτῆς. Ἐπλησίασε λοιπὸν πρὸς αὐτὸν, καὶ ἤρχισε μεταξὺ αὐτῶν ἡ ἐξῆς ομιλία·

— Εἶδες λοιπὸν, ἔξοχώτατε, ποῖαν ὑποδοχὴν ἤνυεν ἡ ἀγγελία τοῦ γάμου τῆς Αὐτῆς Μεγαλειότητος. Σοῦ λέγω εὐκρινῶς ὅτι θὰ ἦτον πολὺ πλέον εὐχάριστον εἰς ἐμὲ ἂν ἀνήγγελλα τὸ ἐδικόν σου ὄνομα μολαταῦτα, ἂν τὸ πράγμα δὲν ἔγινε, κάνεις ἄλλος παρὰ τὴν ἔξοχότητά σου δὲν πταίει.

— Εἶναι ἀληθές, ἀπεκρίθη ὁ Κουρτεναὶ ἀποσπασθεὶς ἀπὸ τὰς σκέψεις του. Τί θέλεις; ἡ φιλοδοξία ἔχει ὀλιγοτέραν ἰσχύον εἰς ἐμὲ παρὰ τὸν ἔρωτα.

— Καὶ ἀγαπᾷς πάντοτε τὴν Ἐλισάβετ; ἠρώτησεν ὁ Γάρδινερ μὲ ὕψος ἐλαφρῶς σιωπητικόν. Καὶ κατώρθωσες λοιπὸν νὰ φυλάξῃς ἐπέκεινα τοῦ μνησὸς τὸν αὐτὸν ἔρωτα;

— Ποτὲ δὲν εἶχα ἀληθῶς ἀγαπήσει πρὶν ἀγαπήσω τὴν βασιλόπαιδα.

— Οὕτως ἢ ἄλλως, κάμνεις καλὰ νὰ μὴ τὴν συλλογίζεσαι πλέον. Ἡ βασίλισσα δὲν θὰ συγκατατεθῇ ποτὲ εἰς τὴν ὑπανδρείαν σας;

— Αἶ! πλὴν ἡ ἔξοχότης σου ἐθεσες πρὸ ὀλίγου τὴν ἀρχὴν ὅτι καθεὶς δύναται νὰ νυμφευθῇ κατὰ τὴν ἀρέσκειάν του. Ἀφοῦ λοιπὸν ἡ Αὐτῆς Μεγαλειότης ἐπικαλεῖται ὑπὲρ ἑαυτῆς τὸ δικαίωμα τοῦτο, πῶς ἠμπορεῖ νὰ τὸ ἀρνηθῇ εἰς τὴν ἀδελφὴν τῆς;

— Διότι ἡ ἀδελφὴ αὐτῆ τῆς ἐπῆρε τὸν ἔραστον τῆς. Ὅσον ἂν ἦναι ἰσχυροῦ χαρακτήρος ἡ Μαρία, δὲν εἶναι καὶ ὀλοτελῶς ἀμέτοχος τῶν γυναικείων ἀδυναμιῶν. Δὲν ἠμπορεῖ νὰ ὑποφέρῃ τὸ θέαμα τῆς εὐδαιμονίας τῆς ἀντιζήλου τῆς.

Ὁ Κουρτεναὶ ἤρχισε νὰ χαμογελᾷ.

— Σὲ καταλαμβάνω, μυλόρδε, εἶπε σοβαρῶς ὁ ἀρχιγραμματεὺς· τόλμησε θυμῶς νὰ παρακούσῃς εἰς τοῦτο τὴν βασίλισσαν, καὶ θὰ πέσῃ, ὄχι μόνον ἡ κεφαλὴ σου, ἀλλὰ καὶ ἡ κεφαλὴ ἀκόμη τῆς Ἐλισάβετ!

— Ἡ θέσις; τῆς βασίλισσας εἶναι κρισιμωτέρα τῆς θέσεώς μου. Ἄν ἐπιμεῖνῃ νὰ νυμφευθῇ τὸν Φίλιππον, θὰ χάσῃ τὸ στέμμα τῆς· καὶ τότε, ποῖος ἠμπορεῖ νὰ ἐμποδίσῃ τὸν γάμον μου μὲ τὴν Ἐλισάβετ;

Ὁ Γάρδινερ τὸν ἐκύτταξε τόσον ἀτενῶς, ὥστε ὁ κόμης ἐχαμήλωσεν ἀκουσίως τοὺς ὀφθαλμούς. Μετ' ὀλίγην δὲ παύσιν, ὁ ὑπουργὸς ἠκολούθησεν·

— Οἱ λόγοι οἵτινες σὲ διέφυγαν, καὶ ὁ τρόπος καθ' ὃν τοὺς ἐπρόφερες, μὲ πείθουν ὅτι ἀποτελεῖς μέρος συνωμοσίας, ἥτις, καθ' ὅσον γνωρίζω, χαλεμύεται κατὰ τῆς βασίλισσας.

— Μυλόρδε! . . .

— Μὴ μὲ διακόπητῃς. . . Ἡ σημερινὴ διαγωγή τοῦ συμβουλίου, αἱ μεγαλαυχίαι τοῦ κυρίου Θωμᾶ Γάιτ, οἱ λόγοι σου αὐτοί, ὅλα μοῦ ἀποδεικνύουν

τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ ληφθῆ ὀριστικὴ πρόνοια. Ἀναγκάζομαι λοιπὸν νὰ διατάξω τὴν σύλληψίν σου, καὶ τὴν φορὰν ταύτην, ἔσο ἐέβαιος, θὰ φροντίσωμεν ὥστε νὰ μὴ δραπετεύσῃς.

Ὁ Δεβονσάϊρ ἔθεσε τὴν χεῖρα εἰς τὸ ξίφος του, καὶ ἔστρεψε πρὸς τὴν θύραν ἑλέμμα ἀνήσυχον.

— Ματαίᾳ θὰ ᾔῃαι ἡ ἀντίστασις, ἠκολούθησεν ὁ Γάρδινερ· ἀρκεῖ νὰ ὑψώσω τὴν φωνήν, καὶ ἡ φρουρὰ ἐμφανίζεται ἀμέσως.

— Σκοπὸν βεβαίᾳ δὲν ἔχεις νὰ ἐκτελέσῃς τὴν ἀπειλήν σου, μυλόρδε; ἐτραύλισεν ὁ Κουρτεναί.

— Ἀδύνατον νὰ πράξω ἄλλως . . . ἐκτὸς ἀν' μοῦ ἀνακαλύψῃς ὅσα γνωρίζεις περὶ τῆς συνωμοσίας, καὶ μὲ βάλῃς εἰς θέσιν νὰ τὴν προλάβω . . . Ἄκουσε· μὴ προσποῖσαι περισσότερον. Σοῦ λέγω ὅτι ἔχομεν ἤδη ἀνά χεῖρας τὰς ἀποδείξεις τῆς συνομοσίᾳ σου εἰς τὴν συνωμοσίαν ταύτην . . . Ὁμολόγησε λοιπὸν τὰ πάντα, καὶ ἐγκαταλείψου εἰς τὴν εὐμένειαν τῆς Αὐτῆς Μεγαλειότητος. Καλητέραν συμβουλήν δὲν ἠμπορῶ νὰ σοῦ δώσω.

— Ἀφοῦ τὰ γνωρίζετε, μυλόρδε, εἶπεν ὁ Κουρτεναί, τί ἔχω πλέον νὰ σοῦ φανερώσω;

— ἔχεις, μάλιστα· τὰ ὀνόματα τῶν συνωμοτῶν, παραδείγματος χάριν.

— Καὶ τὰ βασανιστήρια αὐτὰ δὲν θὰ τ' ἀποσπᾶσιν ἀπὸ τὰ χεῖλή μου.

— Ἡξεύρω μέσον ἄλλο συντελεστικώτερον. Ἐάν σοῦ ἐπρόσφερα τὴν Ἐλισάβετ ὡς ἀμοιβὴν γενικῆς ἀνκαλύψεως . . .

— Ὅ ἀπεποιούμην, ἀπεκρίθη ὁ κόμης πολεμουμένου βιαίως μεταξὺ τοῦ πάθους καὶ τοῦ αἰσθηματος τοῦ καθήκοντος.

— Τότε, προσκαλῶ τὴν φρουράν.

— Περιμένε! . . . Τὴν ψυχὴν μου εἰς τὸν ἐχθρὸν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους ἠμπορῶ νὰ δώσω διὰ τὴν Ἐλισάβετ . . . Ὁμοσε ὅτι τὴν νυμφεύομαι, καὶ ὅλα τὰ φανερώσω.

Ὁ Γάρδινερ ὤμοσεν.

— Ἀλλὰ τότε εἶναι ὡς νὰ ὑπογράψω τὴν ἰδίαν μου καταδίκην καὶ τὴν καταδίκην τῆς βασιλοπαιδός.

— Μὴν ἀπατάσαι. Βίς τὴν τελευταίαν τοῦ κοινοβουλίου σύνοδον ἀπεφασίσθη ὅτι ἐκεῖνοι μόνον τιμωροῦνται μὲ θάνατον, δι' ἐγκλημα ἐσχάτης προδοσίας, ὅσοι λάβουν οἱ ἴδιοι ὄπλα, ἢ βροισθῶσιν ἀπ' εὐθείας καὶ προσωπικῶς τοὺς λαβόντας, ἀλλ' ὅχι καὶ ὅσοι γνωρίσουν ἀπλῶς, ἢ ἐγκρίνουν τὴν συνωμοσίαν. Ἡ Ἐξοχότης Σου λοιπὸν εὐρίσκεισαι εἰς τὴν τελευταίαν ταύτην κατηγορίαν . . . Ἀλλ' ἄς μὴ χρονοτριβῶμεν ἐδῶ ἐπὶ ματαίῳ. Ἄκολουθε με εἰς τὸ γραφεῖόν μου, ὅπου θὰ διασκεδάσω ὅλους τοὺς ἐλέγχους τῆς συνειδησεώς σου.

— Μοῦ ἐξασφαλίζεις τὴν χεῖρα τῆς βασιλοπαιδός;

— Ἀναμφιβόλως· δὲν ἔχεις τὸν ὄρκον μου;

Καὶ ἐξῆλθον ὁμοῦ.

Γ.

Μόλις ὁ Γάρδινερ καὶ ὁ Δεβονσάϊρ ἀνεχώρησαν, ἄνδρες δύο οἴτινες, διαρκούσης τῆς ὁμιλίας των, ἐκρίπτοντο ὀπισθεν ἐνὸς τῶν μεγάλων παραπετα-

σμάτων τῆς αἰθούσης, ἐπήδησαν ἔξω τῆς θέσεώς των ἐκείνης. Ἦσαν δὲ οὗτοι ὁ Νουάλ καὶ ὁ Θωμάς Γαίτ.

— Οὐτιδανὲ προδότη! ἀνέκραξεν ὁ τελευταῖος. . . ἀναπνέω ἐλευθερώτερα ἀφοῦ δὲν τὸν βλέπω πλέον. Μόλις ἐκρατήθη καὶ δὲν τὸν ἐμαχαίρωσα εἰς τὸν τύπον.

— Δολοφονία τοιαύτη θὰ ἦτον ἀδικαιολόγητος, διότι εἰς τίποτε δὲν θὰ ἐχρησίμευεν, ἀπεκρίθη ὁ πρέσβυς τῆς Γαλλίας. . . Εὐτυχία ὅτι μοῦ ἤλθεν εἰς τὸν νοῦν ἡ ἰδέα νὰ κατασκοπεύσω τὴν ὁμιλίαν των. Πρέπει νὰ λάβωμεν εὐθὺς πρόνοιαν ὑπὲρ τῆς σωτηρίας μας καὶ τῆς σωτηρίας τῶν φίλων μας. Ἡ ἐπανάστασις δὲν πρέπει ποσῶς πλέον ν' ἀναβληθῆ.

— Οὔτε μίαν ὥραν δὲν ἀναβάλλεται. ἔχω εἰς τὴν ἐπαρχίαν τοῦ Κέντ ἐξακισχιλίους ἄνδρας, ἐτόιμους νὰ καταταχθοῦν ὑπὸ τὴν σημαίαν μου κατὰ τὴν πρώτην μου πρόσκλησιν· οἱ ἐθνοφύλακες τοῦ Θρακγώρτων εἰς τὸ ἄστυ, καὶ οἱ τοῦ ὄπλαρχηγοῦ Βρέτ εἰς τὸ λοιπὸν τοῦ Λονδίνου, περιμένουν ἀνυπομῶνως τὸ σημεῖον· ὁ ἀντιναύαρχος Γουίντερ, στρατῆς νὰ μεταφέρῃ τὸν Φίλιππον τῆς Ἰσπανίας, ἀγκυροβολῶν σήμερον εἰς τὸν Τάμεσιν μὲ στόλον ἐπτὰ πλοίων, θὰ μᾶς χορηγήσῃ πυροβολικὴν, πολεμεφῶδια, καὶ, χρείας καλούσης, στρατιωτάς.

— Θωμάσια! . . . ἄς σπεύσωμεν ἀμέσως εἰς τοῦ δουκὸς τοῦ Σουφὸλκ, καὶ ἔπειτα, μετ' αὐτοῦ, εἰς τοῦ λόρδου Γουίλφορντ Δώλλεϋ. Ἐκεῖ θὰ συνεννοηθῶμεν, καὶ, μετὰ ταῦτα, ὁ κύριος Πέτρος Καριῶ θ' ἀναχωρήσῃ εἰς Δεβονσάϊρ, ὁ κύριος Ἰάκωβος Κρόφτ εἰς Βαλλίαν, καὶ σὺ εἰς τὴν ἐπαρχίαν τοῦ Κέντ. Ἐάν ὁ Κουρτεναί δὲν μᾶς ἐπρόδιδε, θὰ τὸν ἀνεπιβάζαμεν εἰς τὸν θρόνον . . . Τώρα ὁμοῦ, ἡ γνώμη μου εἶναι νὰ μὴν ἐκλεξώμεν μῆτε τὴν Ἐλισάβετ μῆτε τὴν Ἰωάνναν, ἀλλὰ τὴν Μαρίαν Στουάρτ.

— Ἐδῶ πλέον ἀνακαλύπτεται ἡ πολιτικὴ τῆς Γαλλίας, κύριε Νουάλ. . . τὸ κατ' ἐμὲ, κάμμία ἀπὸ τὰς τρεῖς ταύτας κυρίας δὲν μοῦ ἀρέσκει. Ὅχι, ὄχι, ἄς εἰσάγωμεν ὅλοι ὁμοῦ τὴν βασιλίσσαν νὰ παραιτήσῃ τὸν Ἰσπανόν τῆς.

— Ὅπως θέλετε . . . ἀλλ' ἄς μὴ μένωμεν περισσότερο εἰς τὸν Πύργον τοῦ Λονδίνου, ἀφοπύ τρέχομεν κίνδυνον νὰ μὴν ἐξέλθωμεν πλέον.

Καὶ, ταῦτα λέγοντες, ἀπεμακρύνθησαν εὐθὺς, καὶ ἐπήγαν καὶ ἤσαν τὸν Σουφὸλκ, ὅστις ἐπέμεινε πολὺ εἰς τὸ ν' ἀναχωρήσῃ ὁ Θωμάς Γαίτ ἀμέσως. Ἀφοῦ λοιπὸν οὗτος διευθύνθη πρὸς τὸ Γραβεξένδ, ὁ Νουάλ καὶ ὁ δούξ ἐπήγαν ἠερομαῖοι εἰς Σιών-Χάουζ, ὅπου ἤσαν τὸν Δῶδλεϋ καθήμενον πλησίον τῆς Ἰωάννας.

— Ἐπροδόθημεν; ἠρώτησεν ἐγερθεὶς μετὰ σπουδῆς ἅμα τοὺς εἶδε.

— Ναί, ἀπεκρίθη ὁ Νουάλ, ἀπὸ τὸν Κουρτεναί· ἀλλὰ δὲν βλαπτει, διότι ἡ σύμπραξις του δὲν θὰ μᾶς ἔφερε μεγάλην ὠφέλειαν, καὶ αἱ ἀξιώσεις του ἐπὶ τοῦ στέμματος θὰ εὐρίσκοντο εἰς σύγκρουσιν μὲ τὰ δικαιώματα τῆς συζύγου σου . . . Ὁ κύριος Θωμάς Γαίτ ἀνεχώρησεν εἰς Κέντ . . . πρέπει νὰ συναξώμεν ὅλους τοὺς ἄνδρας ὅσους ἠμποροῦμεν

νά κινήσωμεν, καὶ ν' ἀποσυρθῶμεν εἰς μέρος ὀχυρὸν, ἐξωστού οἱ ταχυδρόμοι μας φέρουν τὴν εἰδήσιν τῆς ἐκστρατείας του κατὰ τοῦ Λονδίνου. Σκοπὸς μας εἶναι νὰ πολιορκήσωμεν τὸν Πύργον, καὶ νὰ συλλάβωμεν τὴν βασίλισσαν.

— Δῶδλεῦ, ἀνέκραξεν ἡ Ἰωάννα, ἀπλοῦς σπινθῆρ τιμῆς ἂν μένη εἰς τὰ βῆθη τῆς ψυχῆς σου, δὲν θὰ λάβῃς μέρος εἰς τὴν ἀποστασίαν ταύτην!

— Ἡ Μαρία δὲν εἶναι πλέον βασίλισσα, ἀπεκρίθη πρὸς αὐτὴν ὁ Γουλιφόρδ γονυπετήσας ἔμπροσθέν της. Εἰς σέ, Ἰωάννα, εἰς σέ μόνην ἀνήκει τοῦ ἐξῆς ὁ τίτλος οὗτος· εἰς σέ ἀνήκει ν' ἀποφασίσῃς ἂν ἡ Μαρία πρέπη νὰ ζήσῃ ἢ ν' ἀποθάνῃ.

— Δὲν εἴμεθα ἀκόμη νικηταί, εἶπεν ὁ δούξ τοῦ Σουφόλκ. Ἄς προσπαθήσωμεν ν' ἀνακτήσωμεν τὸ στέμμα, πρὶν ἀποφασίσωμεν περὶ τῆς τύχης τῶν ὄσσοι τὸ ἤρπασαν.

— Εἶναι ἀνάγκη νὰ μᾶς συνοδεύσῃ ἡ λέδη Ἰωάννα, ἐμουργούρισεν ὁ Νουᾶλ εἰς τὸ αὐτίον τοῦ Δῶδλεῦ· διότι, ἂν πέσῃ εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν ἐχθρῶν μας, ἡμπορεῖ νὰ γείνη εἰς χεῖράς των ὕπλον τρομερὸν ἐναντίον μας.

— Μυλόρδε, ἐπανελάθει ἡ Ἰωάννα, πῆπυσα εἰς τοὺς πόδας τοῦ Σουφόλκ, ἂν δὲν ἡμπορῶ νὰ συγκινήσω τὸν νυμφίον μου, σὺ, πάτερ μου, σὲ παρακαλῶ, μὴ κωφεύσῃς εἰς τὰ παρακλήσεις μου! Πίστευσέ με, ἡ συνωμοσία αὕτη θ' ἀποτύχῃ, καὶ ὅλοι θὰ καταδικασθῶμεν εἰς θάνατον.

— Κυρία μου, εἶπεν ὁ Νουᾶλ, δὲν ἡμπορεῖ πλέον ὁ δούξ νὰ ὀπισθοδρομήσῃ, καὶ ἂν ἀκόμη τὸ θελήσῃ. Ὁ Κουρτεναί μᾶς ἐκαταμήνυσεν ὄλους εἰς τὸν Γάρδινερ, καὶ ἐντὸς ὀλίγου, δὲν ἀμφιβάλλω ποσῶς, θὰ ἔλθουν ἐδῶ νὰ μᾶς συλλάβουν.

— Ἰωάννα, θὰ ἔλθῃς μὲ ἡμᾶς, εἶπε μὲ τόνον προστακτικὸν ὁ Γουλιφόρδ.

— Ποτέ! δὲν θὰ ἐξέλθω, καὶ σὰς ἐξορκίζω, καὶ σέ καὶ τὸν πατέρα μου, νὰ περιμεῖνετε ἐδῶ, καθὼς ἐγὼ, τὴν ἀπόφασιν τῆς βασίλισσας.

— Καὶ εἰς τὸν υἱὸν τοῦ ἐνδόξου Νορθουμπερλάνδ τολμᾶς νὰ προτείνῃς παρομοίαν ἀγεννῆ πράξιν! ἀπεκρίθη . . . Ὁχι, κυρία μου, ὄχι. Ὁ κύβος ἐρρίφθη, τὸ πρῶτον βῆμα ἔγεινε· δὲν πρέπει πλέον νὰ στραφῶμεν εἰς τὰ ὀπίσω . . . Τὸ ἐπαναλαμβάνα, κυρία μου, πρέπει νὰ ἔλθῃς, καὶ νὰ ἔλθῃς παρευθὺς· δὲν ἔχομεν καιρὸν νὰ χάσωμεν εἰς προετοιμασίας. . . Κύριε Νουᾶλ, ἐγκαταλείπομαι ὀλωδιόλου εἰς σέ. . . Ἴππους ἐτοιμάσατε! ἀνέκραξε πρὸς τὸν ἐλθόντα ἵπποκόμον του Ἴππους ἀμέσως!

— Πάτερ μου, ἀγαθὲ πάτερ μου, εἶπε θρηνοῦσα ἡ Ἰωάννα· δὲν θὰ πηγαίνῃς, δὲν θὰ μ' ἐγκαταλίπῃς κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον . . .

Ἄλλ' ὁ Σουφόλκ ἀπέτρεψε τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ ὤρμησεν ἐξω τῆς αἰθούσας.

Ὁ Νουᾶλ ἐκύτταξε τὸν Δῶδλεῦ, ἔνευσε πρὸς αὐτὸν ἐμφαντικῶς, καὶ ἠκολούθησε τὸν δούκα.

Ὁ Δῶδλεῦ ἔσφιγγε τὴν χεῖρα τῆς Ἰωάννας.

— Σὲ παρακαλῶ, τῆς εἶπε . . . σὲ διατάττω νὰ μὲ ἀκολουθήσῃς.

— Γουλιφόρδ, δὲν ἡμπορῶ . . . δὲν θέλω . . . ὄχι, δὲν θέλω νὰ ὑπακούσω . . . Ὀλη μου ἡ ἐπιθυ-

μία ἦτον νὰ σὲ κρατήσω πλησίον μου· ἀλλ' ἀδυνατοῦσα νὰ σὲ ἀποτρέψω ἀπὸ τὴν ἐγκληματικὴν σου ἐπιχείρησιν, τοῦλάχιστον θ' ἀποκρούσω τὴν συνενόχην μὲ καρτερίαν ἀδιάσειστον.

— Ὑγίαινε λοιπὸν διαπαντός! . . . Ἐπειδὴ μ' ἐγκαταλείπεις εἰς τόσον σκληρὰν περίστασιν, ἐπειδὴ παραγωνίζεις τὴν ἐξουσίαν μου, κυρία μου, ὅλοι οἱ μετὰ σοῦ συνδέοντές με δεσμοὶ ἐκόπησαν.

— Μὴ φεύγῃς, Δῶδλεῦ! . . . Ἄλλοίμονον! καταστρέφεις ὅλας τὰς γενναίας ἀποφάσεις μου . . . Δὲν εἶμαι πλέον ὅ, τι ἤμην . . . Δὲν ὑποφέρω ποσῶς τὴν ιδέαν τοιοῦτου χωρισμοῦ . . .

— Ἄ! ἤμην βέβαιος! ἀνέκραξε τρυφερῶς θλίβων αὐτὴν εἰς τὴν καρδίαν του . . . Λοιπὸν θὰ μὲ ἀκολουθήσῃς; δὲν εἶναι ἀλήθεια;

— Καὶ τί ἄλλο ἡμπορῶ νὰ πράξω;

— Ἐλα λοιπὸν . . . ἄς ὀδεύσωμεν πρὸς τὸν θρόνον!

— Ὁχι, εἶπε μὲ τόνον βαθείας μελαγχολίας καὶ εὐαγγελικῆς ὑπομονῆς· ἄς ὀδεύσωμεν πρὸς τὴν κατὰδίκην! . . . (Ἀκολουθεῖ.)

ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ.

KAZIMIR O ΔΕΛΑΒΙΝ.

Ὁ ἐνδοξος οὗτος τῶν ἡμερῶν μας ποιητὴς ἐγεννήθη εἰς τὴν γαλλικὴν πόλιν Χάβρην, τὸν ἀπρίλιον τοῦ 1793 ἔτους. Ὁ πατὴρ αὐτοῦ μετῆρχετο ἐντίμως τὴν ἐμπορίαν τῶν φαρφουρίων, καὶ ἀπέκτησε περιουσίαν μεγάλην, ἔχων πλησίον τῆς εἰρημένης πόλεως ἐργοστάσιον ἀργιλλοπλαστικῆς, τὸ ὁποῖον διεύθυνεν ὁ ἴδιος. Καθὼς οἱ πλείστοι τῶν ποιητῶν, ὁ νέος Καζιμίρ ἔλαχε μητέρα συνετὴν καὶ ἀγαθὴν, καὶ ἡ μητρικὴ στοργὴ ἐχρημάτισεν ἡ πρώτη του μύσις εἰς τὸν ἔρωτα τοῦ καλοῦ. Εἶχε δύο ἀδελφούς καὶ μίαν ἀδελφίν· ὁ Καζιμίρ ἦτον ὁ δευτερότοκος· πρωτότοκος δὲ ὁ Γερμανὸς Δελαβίν, ὁ γνωστὸς συγγραφεὺς τῶν δραματικῶν καὶ συνεργάτης τοῦ Σκριβ. Ὁ ὑστερότοκος ὀνομάζετο Φορτουνάτος, καὶ μετέρχεται, νομίζομεν, τὸ ἐπάγγελμα τοῦ δικογράφου.

Ὁ Καζιμίρ διήλθε τὰ πρῶτα ἔτη τῆς ἡλικίας του εἰς Χάβρην. Τίποτε ἀξιοπεριέργων κατὰ τὰ ἔτη ταῦτα δὲν ἀπαντῶμεν εἰς τὸν βίον του· διότι ἡ εὐφυΐα τοῦ ποιητοῦ τούτου δὲν ἔλαβε τὴν πρόωρον ἐκείνην ἀνάπτυξιν, τὴν ὁποίαν συνήθως βλέπομεν ἢ ἀποδίδομεν εἰς τὴν παιδικὴν ἡλικίαν τῶν μεγάλων ἀνδρῶν. Τὸ ἐξῆς μάλιστα περιστατικὸν ἀποδεικνύει ὅτι ἡ φύσις, ὡς τεχνίτης φρόνιμος, ἐπεξεργάσθη θραδέως τὸ ἔμφυχόν της τοῦτο καὶ κομψὸν φιλοτέχνημα.

Ἡ παρουσία τῶν τριῶν ἀδελφῶν (εἴτε πρὸ τῆς εἰσόδου αὐτῶν εἰς τὸ ἐκπαιδευτικὸν κατὰστημα, εἴτε μετὰ ταῦτα κατὰ τὸν καιρὸν τῶν παύσεων) ἔσυρεν εἰς τὸ ἐργοστάσιον τοῦ πατρὸς αὐτῶν πολλὰ ἄλλα παιδία διαφόρων ἐντίμων τῆς Χάβρης οἰκογενειῶν. Μεταξὺ τῶν παιδίων τούτων, ὄντων ὄλων ἡλικίας δέκα ἕως δώδεκα ἐτῶν, ἡ κυρία Δελαβίν ἐσύστησεν εἶδος